LIETUVA

Nr. 17 — CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 29 Balandžio (April) 1898 m. — Metas VI

ENTEREDAT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Suwienytos Wieszpatystės ir Iszpanija.

Karė terp Suwienytų Wieszpatyszczių ir Iszpanijos rods formaliszkai dar ne proklamuota, bet isz tikro ji jau prasidėjo. Iszpanija ne priėmė wisai paskutinio Amerikos raszto, kuriame buwo reikalawimas, kad nuo Kubos pasitrauktų iszpaniszka kariauna, bet gawusi žinią nuo sawo pasiuntinio Washingtone, kad toksai reikalawimas likosi iszsiųstas, liepė sawo pasiuntiniui iszkeliauti isz Washingtono, Amerikos pasiuntiniui gi Iszpanijoj atidawė rasztus ir liepė jam tuojaus apleisti Iszpaniją. Iszpaniszkas pasiuntinys iszkeliawo pirmiausiai į Kanadą ir isz czia ant angliszko garlaiwio keliauja į sawo tėwynę, amerikoniszkas gi pasiuntinys, su wisais urėdnikais, iszkeliawo į Prancuziją, kur pirmiaus jau buwo iszsiuntęs sawo szeimyną. Keliaujant jam per Iszpaniją, žmonių minios keliose wietose užpuolė ant trukio, iszdaužė wagono langus, kuriame sėdėjo Amerikos pasiuntinys. Waldžioms su pagelba nacijonaliszkos gwardijos reikėjo iszkeliaujantį Amerikos pasiuntinį ginti. Nuo iszkeliawimo pasiuntinių isztikro ir prasidėjo karė, nors susimuszimų dar ne buwo. Ir czia Amerika pradžią padarė. Paprastai po apgarsinimui karės, kariaujanczios wieszpatystės palieka laiką susipykusių krasztų prekėjų laiwams iszkeliauti isz sawo portų; Amerika tokio laiko iszpaniszkiems prekėjų laiwams ne dawė, bet su kariszkais laiwais pradėjo gaudyti iszpaniszkus laiwus, kelis, ką tikt iszplaukusius su taworais isz portų suėmė. Iszpanija rods užprotes tawo tokį prieszingų terptautiszkoms tiesoms Amerikos kariszkos laiwynės pasielgimą, bet kad protestas ne turėjo pasekmės, Iszpanija griebėsi to paties ginklo: ji teiposgi pradėjo gaudyti Amerikos laiwus; tokių jos laiwų yra swetimuose krasztuose daugiaus negu iszpaniszkų. Anglijoj stowėjo geriausias amerikoniszkas pasažierinis garlaiwys, "Paris", kurį nuo kompanijos Amerikos randas nupirko ir norėjo perkeisti į kariszką. Kapitonas to laiwo, dažinojęs apie užgimimą kares terp Iszpanijos ir Amerikos, isz Anglijos iszplaukė greicziaus negu paprastai, bet iszpaniszkas pasiuntinys Anglijoj per telegramą dawė žinią sawo randui, kurisai iszsiuntė kariszkus kreiserius gaudyti bėganti amerikoniszką garlaiwį "Paris". Angliszki laikraszcziai pranesza, kad tas geriausias Amerikos garlaiwys pateko į iszpanijonų rankas, bet patwirtinimo tų zinių isz kitos pusės dar nėra. Pateko į iszpanijonų rankas ir daugiaus amerikoniszkų prekėjų laiwų. Amerika apgarsino blokadą Kubos, apie ką praneszė wisoms swetimoms wieszpatystėms, swetimų krasztų prekėjų laiwams palieka 30 dienių laiko ant iszplaukimo. Prasidėjusi karė sutraukė labiaus į kruwą ir iszpaniszkos kilmės Kubos gywentojus: prisiglaudė prie rando ir tie, kurie pirma isz tolo nuo jo stowėjo. Jenerolas Blanko suszaukė liuosnorius ant apgynimo salos nuo Amerikonų ir kaip sako, ant paszaukimo susirinko daugiaus negu reikia; pajiegos maisztinįkų daug yra mažesnės negu prisilaikanczių Iszpanijos pusės. Iszpanija siunczia atgal, pirma ant Amerikos reikalawimo nuo Kubos atszauktą jenerolą Weylerį, kurisai geriausiai tą salą pažįsta ir ne žiurint ant sawo žwėriszko budo, yra wienas isz geriausių iszpaniszkų karės wedėjų. Siulėsi isz liuoso noro kariauti su Amerika ir buwęs priesz Weylerį ant Kubos iszpaniszkos kariaunos wirszinįkas, jenerolas Martinez Campos, pasenęs nuolatinėse karėse. Kaslink wadowų, nieks ne abejoja, kad iszpaniszki jenerolai geriaus apie karę numano negu amerikoniszki. Kaslink gi paprastų kareiwių, pasimirės jau pergalėtojas Austrijos ir Prancuzijos, wokiszkas feldmarszalas Moltke, kurisai buwo Iszpanijos eilėse laike karės Iszpanijas su Morokko, sako, kad geresnių kareiwių kaip iszpaniszki nieks ne gal reikalauti. Pajiegos Amerikos rods didesnės, pinigų ji turi ant karės užtektinai, bet matyt, kad karė bus sunki ir ant ilgo gal užsitraukti. Pagimdė ją ne tiek tautos norai, kaip tulas spekulantų pulkas, jiems tarnaujanczių laikraszczių rėkawimai ir trumpamatysta Washingtono kongreso. Europos wieszpatystės praneszė abiem pradėjusioms karę wieszpatystėms, kad už sulaikymą jų prekėjų laiwų jos pareikalaus pilno užmokėjimo wisų nuotrotų. Wokietija, Prancuzija, Anglija ir Italija iszsiuntė kariszkus laiwus prie Kubos, kaip sako, ant prisižiurėjimo karei; jų paweikslą seks ir kitos wieszpatystės. Ar jos tikt nepasinaudos isz progos ir ne įsikisz į tarpą, idant atimti nuo pergalėtojaus wisą isz pergalėjimo nanda. Wokietija reikalauja jau dabar, idant Amerika su wisu pasitrauktų nuo Samoa salų. Tuom tarpu prezidentas suszaukė po ginklais 125000 liuosnorių, kariauna traukia į pietinius sztetus. Pajiegos tos ir pridėjus prie to 25000 tikros kariaunos ne per dideles, kadangi ant Kubos iszpanijonų yra 200000 jau papratusių prie karės. Angliszki ir wokiszki laikraszcziai spėja, kad Iszpanija bandys užpuldinėti ant Amerikos portinių miestų, kaip New Yorko, Philadelphios ir kitų, kurie, isztraukus kariszkai laiwynei prie Kubos, ne turės atsakanczių pajiegų ant atsigynimo, o kaip antai, kaip pranesza wokiszki laikraszcziai, miestai prie Didžiojo oceano ėsą silpnai ant karės parengti. Amerikoniszki ant Didžiojo oceano stowinti kariszki laiwai, stowi wis prie Hong Kongo ir rengiasi užpulti ant prigulinczių Iszpanijai Filipinų salų. Anglija liepė tiems laiwams apleisti jai prigulintį portą. Iszpaniszkas wienok salų wirszinįkas praneszė į Madridą, kad, ne žiurint ant pakilusių czia maisztų, jo pajiegos užtektinos ant numuszimo amerikonų užpuolimo, ant to jis ėsąs pasirėngęs. Amerikos užrubežinių dalykų ministeris, p. Sherman, pasitraukė, jo wietą užima Day. Priesz Amerikos waldžią pakilo indijonai Chipewa.

Karė jau užgimė, kas ją pagimdė, nėra ką kalbėti. Mes lietuwiai, lygiai szios žemės ukėsai ir radę czia szokią tokią prieglaudą, nors su mums ir ne wisai teisingai elgiasi musų priglaudėjai, priwalome geisti laimės tam krasztui, kur radome prieglaudą ir remti jį pagal musų iszgalę.

Chinų pakrantės.

Nesutikimai terp Maskolijos ir Anglijos už dalinimą Chinų wieszpatystės wėl smarkiaus pakilo. Japonija nesiprieszina Anglijai, kuri padarė su Chinų randu sutartį, pagal kurią, kada karės kasztai bus iszmokėti Japonijai ir toje pasitrauks isz porto Wei-Hai-Wei, tai Anglija užima tą portą. Matomai Anglija, wieton porto Wei-Hai-Wei, kurį Japonija norėjo ant wisada palaikyti, jai ką geresnio pažadėjo. Europos laikraszcziai sprendžia, kad Anglija ne nori tą portą wisai į sawo wien rankas paimti, bet pasiulė Japonijai jį waldyti drauge, sutraukti ne tikt czia, bet ir ant salų Chusan abiejų krasztų kariauną. Apart to, Anglija prižada remti Japoniją, jeigu ta, prieszais Maskolijos norus, panorėtu iszplatinti sawo įtekmę Korejoj. Salos Chusan yra terp Korejos ir Japonijos, salos tos bus sudrutintos teip, kad jos gal uždengti wisai kelią Maskolijos laiwynei į Rytinę Siberiją. Susijungusios Japonija ir Anglija jau pasekmingiaus gal prieszintiesi Maskolijai, nedaleisti jai per daug ant syk paglemžti isz Chinų waldybų. Chinų randas pripažino Prancuzijai tiesą parengti pietiniuose Chinuose anglių sukriowimą jos kariszkai laiwynei, priėmė prancuzą wirszinįką paczto ir muitinyczių užweizėtoją, dawė prancuzams koncesiją ant parengimo geležinkelio linijos pietinėse Chinų prowincijose, pažadėjo, apart Prancuzijos, ne atiduoti kitai wieszpatystei nė jokio szmoto trijų pietinių prowincijų. Anglija tam Prancuzijos sutarimui nesiprieszina. Matomai ji tuom tarpu ne nori su prancuzais erzintiesi, bet stengiasi juos nuo Maskolijos atitraukti ir jeigu tas pasisekty, drąsiai isz wien su Japonija galėtu užpulti ant Maskolijos. Ar tas pasiseks, nežinia; tuom tarpu wienok prancuziszkuose laikraszcziuose taukiai pasitaiko rugojimai ant Maskolijos, tie laikraszcziai sako, kad iki sziol Prancuzija isz sawo susiriszimo su Maskolija nė jokios naudos ne turėjo, tikt Maskolija isz to traukė sau naudą. Jeigu tikt Anglija galėtu apleisti Egiptą, kurį laiko be Prancuzijos pritarimo, susiriszimas prancuzų su Maskolija su wisu iszirtų. Maskolijos įtekmę Azijoj palaiko tik prancuziszka laiwyne. Rodosi, kad tuom tarpu Anglijai pasisekė ir Wokietiją į sawo pusę patraukti, kadangi toje paliowė priesztarawusi Anglijai. Po sumuszimui derwiszų pietiniame Egipte, Wokietijos ciecorius net iszsiuntė Anglijos ministerių pirmsėdžiui pasweikinimą. Jeigu tikt Anglijai pasisektų patraukti wisai į sawo pusę ar tai Prancuziją ar Wokietiją, ji ne reikalautu wisai baugytiesi wienos Maskolijos. Jeigu Wokietija butų Anglijos pusėj, ji galėtu užgimusioj karėj sulaikyti Prancuziją nuo gelbėjimo Maskolijos, jeigu wėl atitrauktų Prancuziją, tai ir teip Maskolijai nieks ne padės. Rods, jeigu karė butų tikt su Anglija, Maskolija galėtų siųsti žemės kariauną į Indijas, einant su Anglija Japonijai, paskutini sulaikytų maskoliszką kariauną nuo Indijų, kadangi wisa ėsanti Azijoj maskoliszka kariauna butų reikalinga karėje su Japonija. Dar Anglija pasitiki, kad kitos Europos wieszpatystės įsikisz į tarpą susimuszusių Amerikos ir Iszpanijos. Jeigu czia į tarpą įsikisztų sykį Prancuzija, jeigu įsikiwinkliotų į karę, Maskolija atsirastų wiena ir tąsyk Anglija galėtų atlikti sawo reikalus Chinuose ir kituose rytinės Azijos krasztuose. Todėl tuom tarpu Anglija lyg pritaria Amerikai, ji iszdawė įsakymą ne pardawinėti anglių kariaujanczioms wieszpatystėms. Tas padawadyjimas kreipiasi priesz Iszpaniją, kuri Amerikoj ne turi sawo kariszkai laiwynei užtektinai anglių. Wienok ant tokio Anglijos pritarimo Amerika ne priwalo per daug pasitikėti.

Widurinėj Amerikoj užgimė karė terp dwiejų kaimyniszkų republikų, Nicaraguos ir Costa Rica. Tos republikos newa buwo susijungusios į wieną, wienok susijungimas ne tikt isziro, bet dar mat terp atskirų dalių užgimė karė. Revoliucija Guatemalėj teiposgi dar nesuwaldyta ir nežinia katros pusės bus wirszus: rando ar rewoliucijonierių.

Wienas isz garsiausių ir žmoningiausių Anglijos didžiunų, senas Gladston, mirtinai apsirgo; daktarai ne turi jau nė jokios wilties, kad nors kiek galėtu pasitaisyti. Isz swarbiausių Gladstono darbų yra jo stengimaisi iszplatinti politiszkas tiesas Airijos gywentojų.

Ne rukyk tabako ir nespjaudyk, nes tai trumpina tawo amžį.

Jeigu nori atsipratyti nuo tabako ant wisados ir pastoti sweikų, twirtu ir sylingu, imk gydyklas wadinamas NO-TO-BAC, kuris perdirba silpnus žmonis in twirtus. Daugelis, kurie pamegino szias gydyklas, in deszimts dienų jau swers deszimts swaru wirszaus. Apie 400.000 žmonių tapo iszgydytais. Pirk NO-TO-BAC nuo sawo aptiekoriaus, su gwarantija, už 50c arba už $1.00. Aprasymus ir prabas gausi dykai. Parasyk in: Sterling Remedy Co., Chicago, arba New York.

Isz Lietuwos.

Isz Suwalkų gub.

"Vienybė" pranesza, kad trys kareiwiai parubežinės sargybos, netoli Naumieszczio, Suwalkų gub., pradžioj Kowo mėnesio, sudaužę ginklus, perbėgo į Prusus, norėdami keliauti į Amerika, bet Prusų kuseį pasiėmė, pakėlė karczemoj musztynes teip, kad ant jų suwaldymo reikėjo szaukti Prusų žandarus. Tie ne tikt su waldė maskoliszkus rubežiaus apginėjus, bet juos parwarė atgal per rubežių ir atidawė maskoliszkoms waldžioms.

Ties Slawikais, Naumieszczio pawietyj, Kowo mėnesyj sugawo tris lietuwius, kurie gabeno isz Prusų lietuwiszkas knigas ir laikraszczius: neszė jie "Varpą", "Ukinįką" ir "Tėwynės Sargą".

Maskoliszki waldinįkai, nors ir menkiausi, ir tie stengiasi kaip galėdami į Lietuwą kuo daugiausiai maskolių partraukti: jeigu tikt po jų užžiura atsiranda koki darbai, jų lietuwiszkiems darbinįkams ne duoda, bet parsitraukia maskolius, nors darbo ir wietiniams gywentojams neužtenka. Senąpilėj antai yra plianto wirszinįkas, Gordiejew. Pereitą žiemą reikėjo taisyti tiltą ant Szeszupės, bet maskołpalaikis ir prie tų darbų parsitraukė burliokus. Netikite todėl pasigyrimams maskolių, kada jie giriasi ėsą lietuwių geradėjais: kaip matote, jie net isz burnos lietuwio duonos kasnį iszweržtų ir atiduotų ji maskoliams, jeigu tikt tą padaryti galėtu. Newerž a nuo mus tikt to, ko dar iszweržti ne gal. Laikykimės tikt kruwoj, užstokime wisada už sawo wientautį, protestuokime priesz maskolių skriaudas, wisur apie jas garsinkime, o tąsyk pasmirdę neteisingo caro tarnai mus ne įweiks.

Įstatai rengiamų žemiszkų įtaisų Lietuwoj.

Įstatai rengiamų žemiszkų įtaisų Lietuwoj jau likosi apdirbti, dabar bus jie perkratinėjami wieszpatystės rodoj. Įstatai tie, kaip paduoda laikrasztis "Nowoje Wremia", skiriasi nuo įstatų užgirtų dėl widurinės Maskolijos. Į sanarius žemiszkų rodų Lietuwoj, apart paprastų žmonių balsais iszrinktų sanarių, be rinkimų priguli: 1) pawieczio bajorijos wirszinįkas, 2) perdėtiniai ir sanariai gubernijaliszkų žemiszkų "uprawų", 3) užweizėtojai wieszpatystės turtų, 4) deputatas nuo stacziatikiszkos dwasiszkijos ir 5) bulmistras gubernijaliszko miesto. Isz maskolių turinczių tiesą dalywauti tų įtaisų susirinkimuose, spart jų, gali dalywauti ir jų dwarų užweižėtojai, jeigu jie maskoliai. Perdėtiniai ir sanariai teip wadinamų žemiszkų "uprawų" Lietuwoj nebus žmonių balsais renkami, bet paskirs juos randas. Taigi isz to jau matyt, kad žemiszkas įtaisas Lietuwoj carpalaikis rengia ne ant wietinių gywentojų labo, bet tikt ant to, kad sutwerti czia naują sznipukų įtaisą, užlaikomą kasztais tų paczių žmonių, kuriuos daboti ir panczioti jai pawesta. Caras mat nori be kasztų iždui priweisti Lietuwoje wien daugiaus sznipukų, nors jų czia ir dabar netruksta.

Prigawystės.

Į Wilnių, užmokėti į kasą mokeszczius, atweziawo ukinįkas Rieczanų walszcziaus, Mikola Zenowyczius. Czia tuojaus prie jo prisiartino koksai prigawėjas ir sznekucziuodamas ėjo drauge. Ant skwero, prieszais fontaną, praėjo kitas ir newa netyczia pametė masznelę, kurią pakėlė naujas ukinįko draugas. Tuom tarpu sugrįžo ir tas, kurisai tą masznelę pametė, nužiurėjo tuojaus Zenowyczių ir iszkraustė jo kiszenius, peržiurėjo masznelę ir dailiai isztraukęs 22 rubl., atidawė atgal, o pats prasiszalino, prasiszalino paskui ir anasai draugas. Ukinįkas tikt kasoj persitikrino, kad jį apwogė. Zenowyczius wienok ant Užupinės ui. patiko abudu wagilius, už jo pinigus važiuojanczius dorožkoj, paszaukė policijantą, tąsai 1 isz wagilių sulaikė, kitam gi pasisekė pabėgti. Suimto wagiliaus kiszeniuose rado ir masznelę, kurią jisai buwo tyczia pametęs, masznelė ta buwo prikimszta wisokių popiergalių; kiszeniuje rado ir 10 rubl., kuriuos Zenowyczius pripažino už sawo.

Tilžės lietuwiszka dainorių draugystė.

Tilžėj, kaip pranesza "Vienybė," likosi užmanyta dainorių draugystė. Pritarėjų yra ne mažai, ypacz gi terp lietuwaiczių, kurios nori iszmokti sawo tautiszkas dainas. Draugystę tą tweria lietuwaitė Raiszukytė, gywenanti Tilžėj. Mieriu naujos draugystės yra parengti nors kelis kartus ant metų wieszus koncertus, ant kurių dainuotų lietuwiszkas wien dainas.

Sugriebė prigawėją

Priesz Welykas, Wilniuje, į deszrų ir mėsos pardawinyczią Teiwano užėjo jauna mergina, Michalina Žeimo, iszsirinko kelis kumpius, pasisakė ėsanti tarnaitė pulkaunįko Karpowycziaus, liepė pasiųsti tuos daiktus namon, kur pinigai bus užmokėti. Ant prigawėjos nelaimės, pardawinyczoj buwo policijos oficieras, Adamowicz, kurisai, pažindamas gerai tarnaitę minėto pulkaunįko, prigawėją sulaikė. Pasirodė, kad ji jau daug Wilniaus prekėjų prigawo: iszsirenka ji taworus ir praszo, kad juos su ja drauge nunesztų į jos namus, kur ji pinigus užmokės; paprastai wienok nuo neszanczių taworus iszwilioja, liepia ant trepų kur palaukti, o pati kitais trepais nulipa su taworais ir su jais prapuola. Laukiantiejie ant trėpų, žinoma, kad pinigų nesulaukia. Mat teipjau norėjo prigauti ir Teiwaną.

Wogė bažnyczioj.

Kaip kitais metais, teip ir szį met, Wilniaus policijos wirszinįkas iszsiuntinėjo per Welykas perrėdytus policistus daboti wagilių bažnycziose. Bažnyczioj Szw. Rafolo, ant priemieszczio Snipiszkių, sugriebė be kraustant besimeldžianczių kiszenius Adomą Litwin, ukinįką Bistrieų walszcziaus ir merginą, Anielą Szilko. Suimtus nugabeno ant policijos stacijos. Pas merginą rado masznelę su keliais rubliais pinigų, bet keno tie pinigai, surasti nebuwo galima.

Argi tai teisybė?

Maskoliszki laikraszcziai paduoda, buk dabar ne isz Maskolijos į Prusus gabena jawus, bet pradėjo juos gabenti isz Prusų į Maskoliją, ypacz gi parubežiuose pastatyti malunai perka jawus Prusuose, isz kur priweži mas daug lengwesnis ir pigesnis, kadangi ten ir geležinkelių daugiaus ir teip keliai geresni. Kasdieną dabar ateina wagonai su jawais isz Prusų į parubežinius Lenkijos ir Lietuwos krasztus; daugiausiai atgabena rugių, kuriuos perka parubežių maluninįkai ir intendentura maskoliszkos kariaunos ant maisto kareiwiams. Per wieną tikt Szczipiorų muitinyczią per tris mėnesius szių metų atwežė į Lenkiją 25000 karczių rugių, neskaitant miltų, kruopų. Prekės jawų Prusuose yra beweik tos paczios kaip Lietuwoj arba Lenkijoj, todėl žemdarbiai negal sawo grudų gabenti į Prusus, kadangi nuo maskoliszkų grudų ima ten muitus po 5 markes už hektolitra (24 gorczius), nuo jawų ateinanczių isz Prusų į Maskoliją muitų nėra, kadangi prekės grudų Prusuose wis buwo didesnės negu Lietuwoj. Tokiu budu Lietuwoj ne apsimoka dabar jawų auginimas.

Kadetų korpusas Wilniuje.

Maskoliszka kariszką ministerija rengia Wilniuje kadetų korpusą arba mokslainę; ji atsiszaukė į miestą praszydama paskirti atsakantį pliacių ant pastatymo tam tikslui namų, ant ko reikalauja mažiausiai 10 desiatinų ruimo. Panaikinus maskolių waldžioms garsų Wilniaus uniwersitetą, gywentojai praszė ciecoriaus Mikalojaus I sugražinti atgal uniwersitetą. Ant to praszymo Mikalojus atsakė, kad jam reikalingesnis ėsąs Wilniuje kadetų korpusas, kol jo nėra, negal but kalbos apie uniwersitetą. Dabar mat rengia czia kadetų korpusą, kurisai miestui mažai atgabęs naudos, o jau Lietuwai beweik nė jokios. Jeigu dabartinis caras norėtų prisilaikyti to, ką pažadėjo jo wienwardis caras, tai priderėtu pasirupinti ir apie parengimą uniwersiteto Wilniuje.

Gaisrai Wilniaus gub.

Pirmoje pusėje Kowo mėnesio Wilniaus gub. buwo isz wiso 33 gaisrai. Isz to gaisrų skaitliaus užgimė: 2 nuo neatsargumo paczių padegėlių, 10 nuo negerai įtaisytų kakalių ir kaminų, 1 nuo padegimo ir 20 nuo nesusektų priežaszczių. Wisuose tuose atsitikimuose ugnelė padarė blėdies ant 30000 rublių.

Jawų prekės.

Pereitą sanwaitę už lietuwiszkus jawus Liepojuj mokėjo: už pudą rugių 78 kap., už geriausius 78—79 kap. Kwiecziai 117—119 kap., szwieži geriausi 120—122 kap., widutiniai 113—116 k. Awižos paprastos 79—82 kap., widutinės 84—86 kap., geros 87—89 kap., geriausios 89—90 k. Miežiai 69 kap. Žirniai 74—78 k., widutiniai 78—80 kap., geriausi 81—83 kap. Pupos 82 kap. Linų sėmens 121—125 kap. Kwietinės klynės smulkios 59—60 kap., widutinės 61—62 kap., stambios 63—64 kap., stambiausios 65 kap.

Apkeiskite senus popierinius pinigus.

Senus popierinius pinigus: 25 rublines, 10 rublines ir 5 rublines, pagal formą iszleistų 1887m. priiminės tikt iki pabaigai ateinanczių metų, taigi iki 31 d. Gruodžio 1899m. Todėl pasiskubinkite, kas tokias turi, iki tam laikui apkeisti, kadangi potam tos "bumažkos" žudo sawo wertę ir jų su wisu nepriiminės.

Naujas lietuwių gėrymas.

Prekė degtinės wisur pakilo, kadangi randai ant wisokių reikalų sunaudoja wis daugiaus pinigų, todėl kelia akczyžią ir ant degtinės. Nors teisinasi, kad tuom nori sumažinti girtuoklystę, isz tikro wienok randams wisokių krasztų rupi wien, kad padidinti surinkimus. Kaip kituose krasztuose, teip ir Brusuose, akczyžią diktai pakėlė, o per tai ir degtinės prekės pakilo. Antai Prusų Lietuwoj kworta degtinės dabar kasztuoja 1 markę 30 Pfenigių. Prekės tos lietuwiams Szilokarczemos pawieczio pasirodė per didelės, todėl jie pradėjo jieszkoti kitokių gėrymų, kurie jiems degtinę užstotų ir tokį gėrymą, dar ne sweikesnį už degtinę, bet už ją pigesnį, surado. Szilokarczemos pawieczio daktaras, Cohn, praneszė Karaliaucziaus sweikatos užweizdai, kad lietuwiai pradėjo gerti eterą (Maskoliszkoj Lietuwoj wadina ji dropu), kadangi jis pigesnis už degtinę, jo kwartą galima gauti už wieną markę. Daktaras Cohn, nurodydamas ant to apsireiszkimo, reikalauja uždraudimo pardawinėti eterą kitokiose pardawinycziose, iszėmus aptiekų.

Pasibaigė garsi Minsko žydų prowa.

Pereitame "Lietuvos" numeryj mes paminėjome apie prową 18 žydų isz miesto Minsko, apskųstų už sumuszimą maskoliszkų kareiwių. Prokuratorius kaltino apskųstus net už buntą priesz wieszpatystę ir jos waldžias, iszklausinėjus wienok liudinįkus pasirodė, kad tai buwo paprastos musztynės terp žydų ir pasigėrusių kareiwių ir žinoma, kad maskoliszki kareiwiai pirma ant žydų užpuolė. Nubaudė tikt penkis žydus, kurie pasiprieszino patrolei: tie likosi nuspręsti ant dwiejų metų į aresztantų dalis, kitus gi sudas rado nekaltais.

Lytys sutraukė tiltą.

Upė Dauguwa pradedant nuo geležinio tilto Rygoj, iki jurių iszsiluosawo nuo ledo. Susidaužiusios wienok lytys sutraukė ant pontonų padirbtą tiltą, nustumtą prie kairiojo upės kranto ir pagadino pakranczių pylimus, keliose wietose juos iszgriowė. Lytys nuplaukė ties Ryga 6 Balandžio dieną.

Nelaimingas atsitikimas.

3 d. Balandžio, ant Mahometoniszko terpulyczio, Wilniuje, ant kiemo Kaczerginskio namų, kur yra Kliaczkino medžių sukrowimas, 8 metų mergaitė, Stefanija Paniukewycziutė, gywenanti prie sawo sesers tuose namuose, užlipo ant sukrautos medžių kruwos ir per neatsargumą nustumė nuo wirszaus wieną medį, kurisai parmuszė mergaitę ir per ją persirito. Subėgę ant pagelbos žmonės, rado jau mergaitę negywą: mat medis sutrupino wisai jos galwutę.

Wieton wilkų, rado wagilius.

Sunus sawinįko Disnos dwaro, Wilniaus gub., pasikwietė kaimynus ir su jais naktyj sutarė

Imperfect in original

patykoti ant wilkų, kurių tuose krasztuose prisiweisė daugiaus negu kitais metais. Iszwedė jie į lauką awį, pririszo prie stulpo, o pats pasislėpę, laukė wilkų. Beitykodami lauke, medėjai iszgirdo kokią ten baladonę dware, todėl apleido sawo wietas ir parėjo namon; wos įėjo ant kiemo, užtėmyjo czia dar pawojingesnius dėl naminių gywulių prieszus, negu wilkus, taigi wagilius, kurie stengėsi iszwersti drucziai užrakytas arklinjko duris. Užtėmyję žmonis, wieni wagiliai norėjo iszbėgti, wienas wienok tuojaus atkiszo karabiną į wieną isz medėjų, bet iszszauti nespėjo, kadangi kitas medėjas greicziaus sawo karabiną suwaldė, patraukė ir szuwis pataikė wagiliui į galwą. Wagilius atliko ant wietos, kiti gi jo draugai iszbėgo ir pasislėpė girioj.

Paszowė du kontrabandnikus.

Ant Prusų rubežiaus, ties Koadjutais, maskoliszki parubežiniai sargai perszowė du perėjusius isz Prusų pusės lietuwiszkus kontrabandnikus, kurie ant sargų paliepimo nesustojo isz syk. Ką neszė nuszauti kontrabandnikai, lietuwiszkas knigas, ar paprastus taworus, ar gal degtinę, praneszanti apie tai wokiszki laikraszcziai nepaduoda.

Darbai prie kasimo didžiojo kanalo.

Praneszėme mes neseniai, kad maskoliszkas randas rengiasi padirbti kanalą jungiantį Baltiszkas su Juodomsioms jurėms, kuriuom didžiausi jurių laiwai lygiai kariszki, kaip ir taworiniai, galėtų isz wienų jurių į kitas perplaukti. Kaip bus įtaisytas ir ką kasztuos tas kanalas, mes jau pagarsinome. Dabar laikrasztis "Nowosti" pranesza, kad darbai prie dirbimo to kanalo prasidės jau szį pawasarį ir trauksis per penkis metus. Prie darbo ir daug lietuwių ir latwių ras pusėtiną uždarbį, kadangi maskoliai negalės jo atlikti wien maskolių rankomis.

Garlaiwiai ant Nerio.

Garlaiwiai ant Nerio, isz Wilniaus į Werkus, jau pradėjo plaukinėti. Per Welykas tiek buwo norinczių pasiwažinėti, kad wisi norinti negalėjo ant garlaiwių patilpti. Sawinjkai tų garlaiwių nori daugiaus tokių jau padirbti ir wažioti pasažierius ir taworus netikt į netoli nuo Wilniaus ėsanczius Werkus, bet leisti juos iki Kaunui. Jeigu tikt wažios žmonis pigiaus negu geležinkeliai, nėra abejonės, kad pasažierių turės užtektinai.

Maskolių teisingumas.

"Vienybė", korespondencijoj isz Peterburgo, pranesza, buk maskoliai nusprendė Joną Kriauczinną, apkaltintą už rėdaktorystę "Varpo" ir "Ukinjko" ant wienų metų kalėjimo ir paskui ant trijų metų policijos užžiuros. Nieko jam ne įstengė darodyti. Maskoliai mat ne reikalauja darodymo, ant nubaudimo užtenka jiems nužiurėjimo.

CASCARETS sudrutina kepenis, inkstus ir pilwa. Niekad neskauda. 10c.

Isz Amerikos.

Motinu Kongresas Washingtone.

Užduotė motinos ne tikt pagimdyti waiką, kadangi gimdymas tai ne nuopelnas moteries: ji ant gimdymo paskirta ir turi tą užduotę atlikti, ar ji nori, ar ne nori; nuopelnai motinos remiasi ant užauginimo waikų, ant padarymo jų naudingais tautos ir žmonijos sanariais. Tokiais jie ne užgema, taigi czia užduotė motinos pasirupinti juos tokiais padaryti. Apszwiestos motinos apie tai nuo seniai rupinasi ir lygiai paczios teip augina sawo waikus, kad jie butų naudingais wisuomenei, bet ir nuo randų reikalauja atsakanczių tiesų apsaugojanczių waikus, reikalauja atsakanczių įtaisų, pagerinimų mokslainių ir t.t. Amerikos motinos antai susirenka ant II Kongreso į Washingtoną ant apkalbėjimo wisokių waikų auginimo reikalų. Kongresas tasai trauksis nuo 2—7 d. Gegužio. Tie jo nutarimai, kur reikia prisidėjimo waldžių, bus paduoti Amerikos randui. Mažai mes turime tokių motinų, kurios teiposgi rupintusi apie priderantį waikų auginimą, todėl terp suaugusių turime teip daug girtuoklių ir pesztukų; apie musų merginas tiek tikt pasakysime, kad jos terp swetimtauczių ne geriausią turi garbę. Didžiausia tame kaltė musų tėwų, ypacz gi motinų.

Rengiasi keliauti prie sziaurinio žemes poliaus.

Korespondentas laikraszczio "Times Herald", Walter Willman isz Washingtono, rengiasi dar szį metą keliauti ant tirinėjimų prie sziaurinio žemės poliaus. Jis Gegužio mėnesyj iszkeliauja isz Amerikos į Troemsoe, sziaurinėj Norwegijoj, nuo czia gi ant parengto jau garlaiwio isztlauks į Archangelską, Sziaurinėj Maskolijoj, paims reikalingą skaitlių szunų wilkimui roguczių su walgio produktais; isz Archangelsko keliaus ant ne apgywentos ant Ledinių jurių salos wadinamo Žemė Pranciszkaus Juozupo. Su Willmanu keliauja: profesorius Gore isz Kolumbijos uniwersiteto, geologas, profesorius Harlan isz to paties uniwersiteto, ir leitenantas Baldwin Apart tų mokslinczių, keliaus dar szeszi norwegiecziai, isz kurių du, Berndsen ir Ellessen, buwo jau amžino ledo krasztuose su Nansenu. Willman tikisi 15 Liepos prisigriebti Žemės Pranciszkaus Juozapo, isz kur, ant tyczia padirbto mažo garlaiwio, plauks ant plotų jau ledo uždengtų, kur paliks wisokias reikalingas prietaisas ir sugrįž ant ne apgywentų salų po 82° sziaurinės geografiszkos platumos ir czia palauks iki Wasariaus mėnesiui. Apie 10 Wasariaus, Willman tikisi galėsęs keliauti ledu iki sziauriniam poliui, ant ko jabu galu reiks pereiti kelią apie 1000 mylių ant užszalusių jurių ledo. Keliaus ten, apart Wullmano, Harlano ir Baldwino, trys norwegiecziai, pripratę prie kolionių sziauriniuose krasztuose. Walgio produktus ir reikalingas prietaisas sudės į rogutes, ant kurių traukimo paims 70 szunų. Willman tiki, kad teip keliaudami, galės nueiti po 9—10 mylių kasdieną, taigi ant prisigriebimo iki sziauriniam poliui reiks 50-60 dienų; sugrįžti gi atgal ir prisigriebti iki žemei Pranciszkaus Juozupo ir nuo czia į civilizuotus krasztus tikisi ateinanczių metų wasarą. Kad tikt sugrįžęs atgal ne platintų melagyszczių, prie ko teip priprato amerikoniszkų laikraszczių reporteriai, kad jiems paliowė jau kiti krasztai tikėję.

Didelį uredninko wagysta.

San Francisco, Cal. Iždinjkas miesto ir pawieto San Francisco, Kalifornijoj, Aug. Widber, likosi suaresztuotas; skundžia jį už pawogimą 116000 dol. miesto ir pawieczio pinigų. Miesto urėdnjkai jau nuo seniai numanė, kad ne wiskas kasoj yra kaip reikia, tikt dabar miesto gaspadorius atsiuntė auditorių Brodericką peržiurėti iždinjko knigas ir pinigus ir tasai persitikrino, kad užpeczėtyti maiszeliai su auksiniais pinigais buwo atidaryti. Peczėcziai rods buwo czieli, tikt maiszelių siulės perpjautos ir wėl susiutos, widuryj gi, wieton auksso, buwo sidabras tokio jau swarbumo. Kasieriaus mieste ne galėjo rasti, bet wėliaus rado jį ant farmos netoli miesto. Dažinojęs, kad jo kasoj darė rewiziją, jis bandė pasiskandyti, bet įszokusį į jures iszgriebė.

Skundžia už nužudymą tewo.

Gallatin, Mo. Likosi szia suaresztuoti: 18 metų Austin Leftwich ir jo keturiolikos metų sesuo, Marija, waikai buwusio redaktoriaus laikraszczio "Gallatin Democrat", kuriuos kaltina už nužudymą tėwo; jie dabar pale sti ant kaucijos po 2000 dol. Tėwas jų pasimirė dar Wasariaus mėnesyj ir, kaip isztyrė, pasimirė nuo nuodų, kurie buwo priberti į kawą. Isz iki szioliszkų tirinėjimų pasirodė, kad waikai nesutiko su moczeka; todėl jie norėjo nugalabinti ne tėwą, tikt nekenczianią moczeką ir į jos kawos puodelį pribėrė nuodų, puodelis tas wienok pateko tėwui.

Nenorejo kares.

Kansas City, Mo. Gywenantis szitame mieste, sziauczius Thomas Collins, yra teip karsztu prieszinjku karės terp Amerikos ir Iszpanijos, kad dažinojęs apie karės prasidėjimą, uždarė sawo dirbtuwę ir ant durų prilipino szitokį rasztą: "Uždaryta ant atminties krikszczionisz kai tautai, kuri nupuolė iki wedlmui barbariszkos karės". Į porą minutų priesz namus neužkenczianczio karės sziauczius susirinko pulkas žmonių, iszmuszė duris, iszwedė isz gywenimo Collinsą ir butų gal jį tuojaus pakorę kur ant telegrafo stulpo, jeigu į laiką ne butų atbėgę policijantai, kurie iszgelbėjo sandarą mylintį sziauczių.

Baisus kalinio darbas.

Murray, Ky. Czianykszcziame kalinyj buwo pasodytas koksai Boone Spencer, apskųstas už arklių wogimą. Kalinio moteris gawo daleidimą atlankyti sawo wyrą. Wos įėjo ji į kambarį, tasai su peilu, kurį turėjo rankoje, perpjowė jai gerklę; kalinio užweizėtojas rods matė tą atsitikimą, bet jis teip persigando, kad nežinojo ką daryti, isz to pasinaudojo kalinys: jis perpjowė ir sau gerklę. Abudų, lygiai wyras, kaip ir jo moteris, cziajau kalinyj ir ir pasimirė.

Suimti pleszikai.

Pereitos seredos dieną, netoli Oro Grande, Kalifornijoj, keli plėszikai užpuolė ant bėganczio geležinkelio trukio, sulaikė ir jį iszplėszė. Užpuolikai likosi suimti. Wieni isz suimtų yra tai dirbanti ant farmų darbinjkai: Chitson, Jones ir Bemington; Casner turi mieste Oro Grande saliuną, o drauge yra ir konstableriu. Puikus mat konstableris, kurisai užpuldinėja ant bėganczių geležin kelių trukių.

Didelis gairas.

Vancouver, B. C. Užgimė czia didelis gaisras Himrono warstotuose. Ugnyje pražuwo daug geležinkelio wagonų, kurių daugumas buwo wisokiais taworais prikrauti. Blėdys ugnies padarytos dar neapskaitytos, bet jos nemažos, kaip sako, mažiausiai galima skaityti ant pusės milijono doliarų.

Dega prerijos.

Indijonų teritorijoj White River dega prerijos. Ugnis apėmė plotą prerijų 80 mylių ilgą ir 60 mylių platų. Ugnyje pražuwo daugybė gywulių. Iszlikusios dar galwijų bandos kenczia jau dabar badą, kadangi ugnis isznaikino didelius ganyklų plotus.

Insiwerže pleszikai.

Warsaw, Ind. Naktyj, 21 d. Balandžio, į pardawinyczią Merntzo įsiweržė plėszikai, sudaužė geležinę pinigų kasą ir isz jos paszlawė $1000. Policija dar plėszikų ne suėmė, bet ji sako, kad žinanti, kas tai padarė ir ne užilgio kaltinjkai busę suimti. Ar isztikro greitai kaltus suras, kaip žada, pamatysime.

Alaskoj negerai.

Į Alaską prie aukso kasimo suwažiawo daugybė wisokių pasileidelių isz wisokių swieto krasztų; wieni dirba prie aukso kasimo, o tie pasileidėliai stengiasi kitų darbo waisius sau pasisawinti. Susiorganizawo į pulkus ir naktims užpuldinėja ant dirbanczių, jeigu tikt pas katrą isz tokių pajunta kiek aukso. Waldžios "Sheep Camp" apskrityj apgarsino wisą kraszta ant kariszko padėjimo, kadangi kitaip negalima czia twarką įwesti.

Expliozija parako dirbtuwej.

Santa Cruz, Cal. Czianykszcziose parako dirbtuwėse užsidegė dalis, kurioje dirbo nitroglyceriną; ugnis prisigriebė į nitroglycerinos krautuwę ir pagimdė expliozija. Jurinjkų rezerwos kareiwiai tapo nusiųsti sergėti krautuwes ir padėti ugnagesiams prie ugnies gesinimo. Nuo expliozijos 7 žmonės likosi užmuszti ir keturi sunkiai sužeisti, terp sužeistų yra ir tas, kuris dirbtuwę padegė.

Nelaime kastynese.

Cripple Creek, Col. Užsidegė czia Londonderry kastynės. Prie to sudegė kastynių superintendentas W. H. Pine ir du darbinjkai: J. W. Foster ir J. J. Jones. Apdegusių ir tai sunkiai yra daug darbinjkų.

Isz darbo lauko.

¶ Pereitą sanwaitę Suwienytose Wieszpatystėse buwo isz wiso 204 nusibankrutinimai; pereitą metą, tą paczią sanwaitę, buwo jų 218; Kanadoj buwo jų 29, pereitą gi metą 21. Užgimus karei su Iszpanija bankų operacijos sumažėjo: pirmoje Balandžio pusėje jos buwo ant 14 3% didesnės negu 1892 m. pereitą sanwaitę nupuolė jau iki 4,8%. Iszwežimas taworų į rytinius portus buwo dar wisgi didesnis ant 10% negu pereitą metą. Iszwežimas jawų į užrubežius pereitą sanwaitę dwigubai didesnis už iszwežimą tą paczią sanwaitę pereitų metų. Geležies ir plieno dirbtuwėse darbai nesimažina, pasididino darbai dirbtuwėse laiwų apkaustymų, kanuolių liejinycziose ir amunicijos dirbtuwėse. Prekės iszdirbimų iki sziol ne nupuolė, rods nupulti ne buwo dar kada, kontraktai buwo padaryti seniaus, kada dar nieks netikėjo, kad galėtu užgimti karė terp Iszpanijos ir Amerikos,

¶ Rome, Ga. Sawinjkai medwilnės dirbtuwių krausto sawo dirbtuwes isz Naujos Anglijos, kur ateiwiai darbinjkai per sztraikus stengiasi iszderėti didesnį už darbą užmokesnį, į pietinius sztetus, kur ateiwių beweik nėra, o amerikonai pasiganėdina mažesniu uždarbiu. Mieste Roma, Ga. uždėjo net penkias naujas medwilnės werpinyczias. Taigi mat apkaltinimai amerikoniszkų laikraszczių, buk ateiwiai numažina darbo prekes, yra melagingi: ne ateiwiai numažina darbo prekes, bet tikri amerikonai.

¶ Užgimusi karė jau pradeda atsiliepti ant darbo saulygų: New Yorke tapo uždarytų suwisu daug pianų fabrikų ir per tai daug darbinjkų ne teko darbo. Daug prekėjų užsiimanczių iszwežimu Amerikos taworų į kitus krasztus paleido sawo pagelbinjkus, kadangi, kol trauksis karė, taworų ne galima iszgabenti.

¶ Scranton, Pa. Darbai czianykszcziose anglių kastynėse eina prastai, bet užtai tuluose fabrikuose eina pusėtinai. Lackawana Steel & Coal Co. dirba gerai, darbinjkai mainosi, wieni dirba dieną, kiti gi naktyj, bet rodosi, kad darbai teip gerai neilgai eis. North Mill, dirba teiposgi pilną laiką; kitos dirbtuwės tos kompanijos dabar stowi ir nežinia kaip ilgai stowės.

¶ Rytinių Prusų žemdarbiai skundžiasi ant stokos laukų darbinjkų; jie atsiszaukė į randą reikalaudami nuo jo parupinti darbinjkus. Seniaus ant darbų atkakdawo czia darbinjkai isz Lenkijos ir isz Lietuwos, bet apsigywenimą tokiems Prusuose patsai randas teip apsunkino, kad nieks dabar atkakti nenori.

¶ Virden, Ill. Kastynes Assumption ir Teglosville žada su wisu uždaryti, kadangi darbinjkai reikalauja užmokesnio tokio, koks tapo užgirtas ant atsibuwusios anglekasių konwencijos Chicagoj.

¶ Hazleton, Pa. Kastynėse "Old Black Ridge", netoli Hazleton, surado naują anglių gyslą, todėl neužilgio žada pradėti darbą. Kastynės tos buwo su wisu apleistos.

¶ Loks City, Oh. Czianykszcziose kastynėse darbai eina gerai, dirba kasdieną pilną laiką. Darbą galima gauti greicziaus negu kitur, dabar czia reikalauja darbinjkų prie anglių krowimo ir prie maszinų.

¶ Banger, Mo. Hinchley & Egery Iron Co. pastatė czia naują dirbtuwę, bet nežinia dar nuo kada prasidės joje darbai.

¶ Washington, Pa. Pereitą sanwaitę czianykszczios geležies dirbtuwės dirbo prastai dėl stokos medegos; dabar pradėjo dirbti geriaus.

¶ Welington, B. C. Darbai szituose krasztuose eina pusėtinai; pralobti rods negalima, kadangi už darbą užmokesnis mažas, bet ant prasimaitinimo užtenka.

¶ Erie, Pa. Erie City geležies dirbtuwėse pakėlė darbinjkų uždarbį ant 10%.

¶ Hackett, Pa. Darbai eina czia pusėtinai: Gastonvillėj dabar nedirba. Uždarbis toks, kaip ir kitur szitame distrikte.

¶ Kansas City, Kans. Darbai eina prastai, isz kitur atkakęs darbinjkas negal czia darbo gauti.

¶ Pittsburg, Pa. Darbai čzianykszcziose "Star Tin Mille" dirbtuwėse trauksis iki pabaigai Sėjos, paskui dirbtuwes ant tulo laiko žada uždaryti.

¶ Panne, Ill. Czianykszcziai anglekasiai paliowė dirbę, kadangi kastynių sawinjkai nenori mokėti tiek, kiek užgirta ant Chicagos kalnakasių konwencijos.

¶ Passaic, N. J. Dirbtuwėse "Passaic Pruit Works" darbai prasidėjo; iki sziol jose nedirbo nuo pradžios szių metų.

¶ Connellsville, Pa. Darbai prie Connellsvilles kokso peczių neina geryn ir nėra wilties, kad jie galėtu pasigerinti,

¶ New Kensington, Pa. Pradėjo czia statyti naują stiklo dirbtuwę, kuri dar szį metą bus gatawa.

¶ Allegheny, Pa. Dirbtuwėse "Penna Car Wheel Co." pradėjo darbą; patilpo czia 200 darbinjkų, pirma dirbo jų dusyk tiek.

¶ Sheridan, Pa. Czianykszczios geležies dirbtuwės pradės dirbti nuo 15 d. Gegužio.

¶ Ellwood City, Pa. Czianykszcziose geležies dirbtuwėse darbai eina gerai, dirbtuwės turi gana reikalawimų ant ilgo laiko.

¶ Millwaukee, Wis. Darbai czianykszcziose geležies dirbtuwėse eina gerai, dirba dabar be weik wisose.

¶ Gate City, Ala. Darbai szituose krasztuose eina pusėtinai ir yra wiltis, kad jie neis niekyn.

¶ Detroit, Mich. Darbai czianykszcziose geležies dirbtuwėse eina gerai, dirba dabar wisos dirbtuwės.

¶ Newark, N. J. Czianykszcziai akmenų skaldytojai pakėlė sztraiką; reikalauja jie 8 darbo walandų ant dienos.

¶ Muontown, Pa. Darbinjkai Boyd Coal Co. ant Smock pakėlė sztraiką; reikalauja jie pakėlimo užmokesnio.

¶ Lamar, Mo. Darbai kastynėse Borton Countyje eina prastai.

¶ Sherman, Tex. Netoli Whitesboro surado naujus anglių plotus. Kapitalistai isz Sherman parsamdė 1000 akrų tų plotų ir rengia kastynes.

¶ Kearney, Mo. Netoli nuo czia rado naujus anglių plotus. Organizuojasi jau kompanija ant parengimo naujų kastynių.

¶ Clinton, Ind. Rengia netoli Shirkes naują szaftą. Darbai prie rengimo jau prasidėjo.

¶ Wyoming, Ill. Czianykszcziai anglių kastynių kompanija rengia naują brėkerį, prie ko darbai jau prasidėjo.

¶ Nanticoke, Pa. Darbai czia eina prastai, todėl daug darbinjkų apleidžia miestą ir kraustosi į kitus krasztus darbo jieszkoti.

¶ Saco, Md. Sztraikuojanti audėjai medwilnės dirbtuwių nusprendė grįžti prie darbo už numažintą už darbą užmokesnį.

¶ Shoals, Ill. Netoli Raglesville, Ill. stato naują brekerį.

NUO REDYSTĖS.

Kurie jau ėsate skolingi už "Lietuvą", tai pasiskubinkite užsimokėti, nes kurie szį mėnesį neužsimokės, tiems laikrasztį sulaikysime.

Laikrasztis "Lietuva" kasztuoja ant metų tik $2.00, o kas abu doliarų ant syk užsimoka, gauna už 50c. knigelę dowanų. Knigelę gali iszsirinkti sau isz musų kataliogo, kas kokią nori. Kas neturi musų kataliogo, tegul atsiszaukia, o prisiųsime dykai.

Pinigus galite prisiųsti registruotose gromatose, arba per money orderį, arba czekį, kaip kam geriaus.

Prisiųsdami pinigus, uždėkite szitokį adresą:

A. Olszewskis,
Sub-Sta. No. 60., Chicago, Ill.

ISZ Lietuwiszku dirwu

Ne gražiai mes keliame lietuwių wardą.

Perėjo Welykų szwentės, kurias ne wisur lietuwiai gražiai perleido, kaip kur per musztynes nužemino musų wardą Amerikoj. Antai "Vienybė" pranesza apie musztynes lietuwių net keliose wietose, žinoma, buwo jų daugiaus, tikt kitos žinios ne pateko laikraszczams. Susimuszė ant ulyczios pasigėrę lietuwiai Wilkesbarrej, Pa. Czia policija besipeszanczius turėjo skyrstyti, pulką apsikruwinusių nuwežė ant policijos stacijos. Antros musztynės buwo Pittstone ir czia už jas 18 lietuwių policijos areszte perleido Welykų szwentę ir turėjo užsimokėti po 15 dol., taigi 270 dol. lietuwių pinigų ant wėjo nuėjo, ne skaitant tų, kurie ant gėrymų iszleisti. Panaszios pesztynės buwo Duryeajoj ir Luzernėje. Puikiai, oj puikiai tuli musų broliai kelia lietuwių wardą! Ar gi musų tautos wadowai niekada ne sueis į wienybę, ar gi ne pradės jau darbuotiesi ant isztraukimo musų tamsių brolių isz to pragaro? Už žeminimą lietuwių wardo kalti ėsame ir mes, tautos wadowai: bereikalo stengiamėsi kaltę numesti ant sprando wienos pusės, kalti czia ėsame wisi, o ne wiena kokia nors pusė. Musų tamsuolius į karczemas ir prie musztynių werczia musų intelegencijos kowa, nesutikimai, pawydėjimai, denuncijacijos po laikraszczius. Besiėdant inteligencijai, argi galime reikalauti, kad nesidaužytu sau antausių tamsuoliai? Mes ėdamėsi ir prie to pasinaudojame isz tokių ginklų kokius turime, tamsuoliai griebiasi kumszczios, akmenų, lazdų, peilių, taigi ginklų apie kurių wertę geriausiai supranta. Norime pakelti doriszkai tamsuolius, pasikelkime pirma pats, kol wadowai griebiasi ne wisada doraus ginklo kowoje su prieszais, ne žingeidu, jeigu isz ne dorų ginklų pasinaudoja asabiszkuose nesutikimuose ir tamsuolius. Pažiurėkime į musų laikraszczius, kokiais puikiais žodžiais apginame mes musų principus, kokius pertikrinanczius argumentus wartojame? Argumentų tokių be reikalo jieszkotume swetimuose godojanczioose sawę laikraszcziuose. Matomai mes mokslą semiame isz teip wadinamos "geltonosios" Amerikos žurnalistikos.

Isz Spring Valley, Ill.

Tulas lietuwiszkas iszleistojas ir redaktorius atsiuntė mums sawo apgarsinimus, kurių wienok jau nė sawo laikrasztyj talpinti neiszdryso. Ragina mus tikt už 2 dol. pirkti nuo jo "Maižiesziaus Mokslus." Nors knga turinti 70 pusl. "ėsanti teip didelės wertės, kad negal but užmokama nė jo kias pinigais ir jeigu iszleistojas pareikalautų ir po 25 dol., tai mažas skaitlius egzempliorių butų jau seniai iszparduotas". Lietuwiszkas wienok Amerikos iszleistojas nori sawo tamsesniems broliams patarnauti ir suteikia jems progą nusipirkti teip didelės wertės knigą tikt už 2 dol.; liepia wienok pasiskubinti, kadangi reikia pinigus siųsti į Karaliauczių, isz kur Pennsylwanijoj iszleistą knigą buk jam atsiuntė. Kasgi ta teip didelės wertės do knga? Telpa joje 148 wisokių užžadų, kurie wienok tikt tąsyk turėsę wertę, jeigu ją nusipirkęs niekam neparodys ir niekam apie apgarsinimą ne sakys. Užžadai tie isztikro puikus: "nuo wisokių ligų, kad praszymui tawo nieks negalėtu atsakyti, kaip žuwis su ranka gaudyti, kada girios dega, kaip waikszczioti, kad nieks nematytų, spasabas nuo ugnies ir wandenio, kaip isz seno sweiką padaryti, užžadėjimas turtų, užžadas nuo kirmėlių ir pasiutusių szunų, nuo žiurkių ir pelių, spasabas nuo wisokių nepakajų namuose, kad galwijai patys pareitų namon, kad wisztos daug kiauszinių dėtų. Spasabas ant isznaikinimo raganų, nuo wagių kad negalėtų pasijudinti, užžadas nuo neprietelių szuwių" ir daugelis kitokių užžadų ir "spasabų". Na ir ką gi broliai, argi ne werta tokiam geradėjui paminklą pastatyti, ypacz kad jis teip nedrasus, kad niekur nedrysta apie sawo geradėjystes pagarsinti, duodams žinią, įdeda tikt sawo kopertą su adresu, kur reikia pinigus įdėti ir siųsti. Mat ir tokių mokintojų lietuwiams netruksta. Kasgi jau tamsuolių nebando prigaudinėti ir surbti, jaigu nesidrowi juos kwailinti net redaktorius lietuwiszko laikraszczio! Jam rupi wien rinkimas doliarų, todėl truksta laiko pamislyti kokią bjauria sėklą sėja jis terp tamsių lietuwių.

Springwalietis.

Isz Collinsville, Ill.

Kun. Martinas Keturakaitis, kuris buwo Tauragėje ewangeliszku kunigu ir turėjo net 13 parapijų su 22,000 parapijonų, persekiotas maskolių už platinimą lietuwiszkų knigų, buwo isztremtas ant Kaukazo, ir dabar, czionai atwykęs, nori uždėti lietuwiszką parapiją. Paskiaus gi nori su misijoms apkeliauti wietas, kuriose lietuwiai ewangelikai gywena, kaipo tai, Millwaukee, Sterling, Dayton, Philadelphią ir tt. Kun. Keturakaitis atskirs tuomi sawo darbu lietuwius nuo wokieczių ewangelikų, kurie, neturėdami sawo kalboj kunigo, wisados kreipėsi prie wientikių wokieczių, kaip kad katalikai prie lenkų. (Isz "Vienybės".) G. M.

Naujas Plymoutho, Pa. lietuwiszkos parapijos prabaszczius.

"Vienybė" pranesza, kad wietoj pasimirusio kunigo Burbos, prabaszcziumi lietuwiszkos parapijos Plymouthe, Pa., liekasi kunigas Žilinskas, ant wietos kunigo Žilinsko, į Mt Carmel ateina kunigas Martiszius. "Vienybė" pasitiki, kad kunigas Žilinskas sutaikys nesutinkanczias parapijonų dalis, kadangi nesutikimai, waidai musų parapijose yra szasas ant lietuwystės kuno.

Wiekas žmogaus ir kitų gywų sutwėrimų.

Isz naujausių mokslinczių tirinėjimų persitikriname, kad neaugsztenių laipsnių gywi sutwėrimai didesnį turi wieką, sulyginant su jų didumu ir swarbumu. Isz gywų sutwėrimų žmogus stowi ant augszcziausio laipsnio, pagal jo protą, bet pagal wieką žmogus stowi toli užpakalyje kitų gywų sutwėrimų. Žmogus gal pakelti sunkenybę daugiausiai 4—5 sykius tokią, kiek patsai sweria; žemesnių gi laipsnių sutwėrimai daug drutesni, drucziausi gi yra gywenanti dėžėse moliuskai. Daugelis moliuskų pawelka sunkenybę, kuri tukstanczius kartų daugiaus sweria negu jų kunas. Ant atidarymo austerio dėžės reikia sunaudoti pusantro tukstanczio kartų didesnę pajiegą negu swarbumas paties austerio. Jeigu žmogus, prilyginant prie swarbumo sawo kuno, turėtų tokį jau wieką kaip moliuskai, tai jis galėtu wilkti sunkenybę daugiaus kaip trijų milijonų swarų; tuom tarpu nepawelka jis nė tukstanczio swarų, taigi žmogus tris tukstanczius kartų mažiaus turi wieko negu moliuskai. Blusa teiposgi, sulyginant su jos swarbumu, neiszpasakytai druta: ji, teip kaip ir austeriai turi pajiegą pusantro tukstanczio kartų didesnę negu swarbumas jos kuno, taigi ji pawelka sunkenybę pusantro tukstanczio kartų didesnę negu jos paczios sunkumas. Skrusdėlės, sulyginant, daug drutesnės už žmogų. Laksiojanti ant oro paukszcziai teiposgi daugiaus turi wieko negu žmogus, ką geriausiai rodo, kad gal lakioti. Nesunku but žmogui prisitaisyti atsakanczius sparnus, su kurių pagelba galėtu pakilti į orą, to wienok jis padaryti negal, kadangi ant krutinimo tokių sparnų, kurie galėtų pakelti wisą žmogaus sunkumą, jo pajiegos per menkos. Taigi wien su pagelba sawo locnų pajiegų žmogus lakioti niekada negalės, jeigu tas kada nors atsitiks, kad galės jis skraidyti ant oro, tai ant sparnų warymo turės turėti maszinę daugiaus turinczią wieko negu patsai lakiotojas. Musės, bitys, szirszės ir kitoki lakiojanti wabalai, sulyginant sunkumą jų kuno, teiposgi daug daugiaus turi wieko negu žmogus. Pagal wieką, žmogus stowi beweik paskutinėse eilėse terp gywų sutwėrimų.

Isz wisur.

‖ 20 Kowo, ksime Porembie, Galicijoj. suaresztawo 14 m. Marę Sobiecką, isz kaimo Sosnicos, kuri twirtino, kad mato apsireiszkusią Motiną Szwencziausią. Daktarai panorėjo wiską isztirti. Sobiecka likosi patalpinta į ligonbutį mieste Zoborze. 1 d. Balandžio, tirinėjantiems daktarams per telefoną dawė žinią, kad Sebiecka mato Motiną Szwencziausią ir aniolus. Suwa žiawus daktarams, Sobiecka newa miegojo, wienas daktaras dasilytėjo lupų ir akių, mieganti pradė jo smarkiai mirkczioti, isz ko dak taras persitikrino, kad ji nemie gojo, tikt miegą norėjo nuduoti. Paskui newa pabudo, paklausta daktaro, kas jai yra, atsakė, kad ji miegodama matė aniuolą, kurisai jai pasakė, kad daugiaus pas ją neatsilankys, tiktai pradės lankyti kitą mergaitę. Slabon, isz Sosnicos. Daktarai tiesiog pasakė, kad ji meluoja ir geriausiai padarys sakydama teisybę: tąsyk ji prie prigaudinėjimo prisipažino ir pasakė, kad prie to ją prikalbėjo tėwas ir giminės, ypacz gi Slabon. Giminės mat ir tėwai tuos newa stebuklingus sawo dukters matymus norėjo apwersti ant sawo naudos, kadangi pas ją keliawo daug tamsuolių, atprowinėjo maldas ir gabeno aukas, kurios, žinoma, ėjo į mergaitės tėwų kiszenių. Tuom tarpu Sobiecką laiko dar ligonbutyj, jos gi taworszka, Slabon, likosi teiposgi suaresztuota.

‖ Berlyne, ant teip wadinamo Tempelhofo lauko, kur mokina kareiwius, buwo szitoksai atsitikimas. Kareiwiai rengėsi paleisti du orlaiwiu, wieną lekiantį liuosai, kitą gi pririsztą; besidarbuojant kareiwiams, smarkus wėjas ant syk pakėlė abiejų orlaiwių balionus, kurie jau buwo gazo pripildyti ir pakėlė drauge laikanczius juos kareiwius gana augsztai, kurie paleidę wirwęs, nupuolė ant žemės ir sunkiai apsikulė. Liuosasis balionas, netekęs kareiwų, iszkilo tuojaus augsztai ir nulėkė, antrasis buwo pririsztas prie sunkios walties, jis teiposgi isz syk pakilo augsztai, bet jo kilimą apstabdė waltis, prie kurios buwo pririsztas, todėl jis wilko tą sunkenybę wėjo neszamas; waltis sulaužė daug medžių, sutraukė telefonų, telegrafų ir elektriszkų žiburių dratus. Ant galo pakelta waltis sudawė į sztritkario pilną žmonių wagoną ir daug pasažierių gana skaudžiai ir pawojingai apkulė. Tikt potam kareiwiams pasisekė pagriebti už wirwių ir pritraukti atgal iszkilusį balioną.

‖ Netoli stacijos Worožba, Kursko gub., naktyj, užtėmyjo du mokintiniu realiszkos mokslainės: ėjo jiedų ramiai keliu ir sznekucziawo. Daiktų nėjokių neturėjo. Paėjus jiems kiek nuo kelio į giraitę, geležinkelio sargas iszgirdo keturis szuwius, bet kad geležinkelio urėdnįkai tankiai toj giraitėj medžioja, todėl sargas tikėjo, kad tai medžiotojų szuwiai. Ant rytojaus giraitėj rado jau tikt atszalusius abiejų mokintinių kunus. Wienas buwo paszautas į krutinę, į kaktą ir į ranką; atrasis turėjo dwi kulkas krutinėj ir laike rewolwerį prie kaktos, gulėjo jis ant sawo taworszczius. Ar jie wienas kitą nuszowė, ar pats nusiszowė, nežinia; nežinomos ir priežastys, kurių dėl nusižudė.

‖ Kaime Zabužė, Janowo pawietyj, Galicijoj, į karczią žydo Schildhauso atėjo darbinįkas Szuciek ir praszė szinkoriaus paskolinti wieną guldeną, už tai norėjo užstatyti skerspjuwę; szinkorius wienok ant to nesutiko. Užtai Szuciek nusprendė atkerszyti žydui. Kada szinkoriaus žmona sumigo, Szuciek padegė karczemą. Dwi szinkoriaus dukterys, wiena 8, kita 16 metų, sudegė; sunus isz iszgąszczio gawo proto sumaiszymą, abadu gi tėwai sunkiai apdegė.

‖ Kaime Sekerno, Kelczių gub., Pietinėj Lenkijoj, ukinįkas Parunski ir jo pati iszwažiawo ant jomarko į miestelį Bodzentiną, namieje paliko trejatą waikų, isz kurių wyriausias buwo 13 metų. Waikai isz nuobodumo atidarė didelę skrynią, wisi į ją sulindo, antwožas wienok nupuolė ir užsitrenkė. Sugrįžę isz jomarko tėwai, kada po ilgų jieszkojimų atidarė skrynią, wisi trys joje ėsanti waikai jau buwo užtroszkę.

‖ Windobonoj, arba Wienoje, Austrijos sostapilėj, trenkė perkunas į berzę ant Schottenringo ir ją uždegė. Subėgę per wėlai ugnagesiai negreitai ugnį suwaldė. Isz wiso ji padarė blėdies ant su wirszum 100000 gul. Puikus berzės įtaisymai, mebliai likosi ugnies isznaikinti.

‖ isz Glasgowo, Szkotijoj, ateina žinios, kad didelis gaisras siautė po wisą distriktą upės Clyde. Ugnis isznaikino daug didelių krautuwių, triobų, o terp tų ir puikią katalikų bažnyczią. Blėdį ugnies padarytą skaito mažiausiai ant milijono doliarų.

‖ Kastynėse Albert, Jekaterinoslowiaus gub., Pietinėj Maskolijoj, užgriuwo anglių kastynių ola ir užbėrė keturis dirbanczius darbinįkus. Kada juos atkasė, du buwo jau negywi, wienas gana sunkiai sumankytas,. trecziasis gi wisai neužgautas.

Kickwienas teip sako:

CASCARETS CANDY CATHARTIC yra tai stebuklingiausios gydyklos sal... mažiaus iszradimuose, turi gardu smoka, gydo lagadnei ir tikrai inkstus, kepenis, pilwą ir ozystyja wisą sistemą, praszalina perszalimą, gydo galwos skaudėjimą, drugy ir užkietejimą widurių.

Pirk dežutę C. C. C. sziądien, 10, 25, 50 centu. Randasi wisose aptiekose ir iszgydymą gwarantuoja.

Naujausi iszradimai.

‖ D-ras Linde garsina, kad jis iszrado pigų ir lengwą budą pawersti musų žemės orą isz gazinio į skystą, ant ko reikia tikt padaryti szaltį ant 300° laipsnių žemiaus wandens užszalimo. Ant padarymo skysto oro, D-ras Linde wartoja dabar mažą masziną, kuri į wieną walandą sunaudoja trijų arklių pajiegą ir padaro per tą laiką kwortą skysto oro. Iszradėjas dabar dirba dėl to mierio didesnę, 120 arklių pajiegų masziną ir su jos pagelba tikisi padirbti kas walandą po 50 kwortų skysto oro. Nė wienas iszradimas isz syk nebuwo wisai užganėdinanczių, teip gal ne su wisu užganėdina ir padarymas skysto oro, pritaikintas dėl praktiszkų reikalų D-ro Linde, bet wisgi tą darbą jis pastumia pryszakin. Iki sziol tuom užsiimėjo tikt mokslinczių iszradimą sunaudoti D-ras Linde. Iszradimas tas labai swarbus, kadangi su juom, kada padarymas skysto oro bus dar lengwesnis, pigesnis ir kiekwienam prieinamas, jis gal perkeisti wisas gywenimo sanlygas. Jeigu nemirszime jau kitokio skysto oro pritaikymo, tai negalime užmirszti, kad jį galima sunaudoti ant maszinų warymo wieton garo, arba elektrikos, ant szuwių, wieton parako, dinamito, arba kitokių ardanczių medegų.

‖ Inžinierius Kliuczinski, tarnaujantis ant geležinkelio bėganczio isz Peterburgo į Maskwą, padirbo elektriszką prietaisą tarpinimui sniego ant miesto ulyczių ir geležinkelio linijos, su kuria atliko jau gana pasekmingas bandawones. Nauja prietaisa wisai sutarpina sniegą ant miesto ulyczių teip, kad jis, paweiksle wandens nubėga ulyczių grabėms teip kaip ir wasaros laike nupuolęs wanduo kaipo lytus. Iszwežimas sniego nuo miesto ulyczių, arba nuwalymas užpustytų geležinkelio szėnių reikalauja daug darbo ir per tai daug kasztuoja; Kliuczinskio gi prietaisa darbą tą, ant kokio reikia szimtų darbinįkų, atlieka wiena ir tokiu budu sumažina kasztus.

‖ Londono laikraszcziai pranesza, kad wienas angliszkas inžinierius padirbo naują powandeninę torpėdinę waltį. Waltis ta turi 34 pėdas ilgio, ant jos dabojimo užtenka trijų žmonių. Oro jo je yra tiek, kad waltis, panėrusi, gal po wandeniu iszbuti 8—10 wal. jeigu gi oras iszsibaigė, tai waltis atsakanczioms prietaisoms gal jo nuo wandens pawirszius daugiaus paimti, ant to nereikia iszkilti. Waltis paima po 6 torpėdas, kurias gali, nematant, pritwirtinti apaczioj prieszo laiwų. Jeigu kas waltyj pagestų, tai jojo sėdinti gal iszeiti ir be walties pasikelti isz gilumų ant wandens pawirszius.

Pamegyk dežutę CASCARETS už 10c., geriausia sutaisytoja plauczių ir wisu widurių.

Kokiame laike daugiausiai žmonių mirszta ir kokiame daugiausiai užgema?

Statistika yra wienas isz jauniausių mokslų, jos surinktos žinios newienam rodosi nereikalingos, bet isztikro tikt su statistikos pagelba sziądien mes žinome daug dalykų, kokių kitaip negalime susekti. Be statistiszkų žinių surinktų per ilgas metų eiles randai wisokių wieszpatyszczių nežinotų ar wieszpatystė stojosi turtingesni, ar prekysta, pramonės, apszwietimas kyla, ar puola; statistikos surinktos žinios aiszkiausiai parodo, ko reikia, ko wieszpatystės gywentojams truksta; jos iszrisza ir tulus moksliszkus klausymus. Užwardinime paminėtą klausymą teiposgi tikt pasinaudojant isz statistiszkų žinių buwo galima isztirti. Wokietijoj Casper, Italijoj gi D-ras Rafri nuo seniai užsiima tirinėjimu statistiszkų žinių kaslink mirczių ir gimimų. Iki sziol teip wienas, kaip ir kitas susekė, kad daugiausiai mirczių pasitaiko po pietų, laike terp 2—7 walandai, daugiausiai gi gimimų rytmetyj terp 1—8 walandai. Kaslink mirczių, daugiausiai jų pasitaiko pirmose walandose po pietų, toliaus į wakarą skaitlius jų eina mažyn; kaslink gi gimimų, daugiausiai jų pasitaiko pirmose walandose po pusiaunaktų, besiartinant dienai, skaitlius jų eina mažyn, mažiausiai gi jų pasitaiko tose walandose, kuriose mirczių buwa daugiausiai. Metų dalys teiposgi ant to turi didelę įtekmę. Wasarą daugiausiai pasitaiko mirczių, žiemą gi, taigi Sausyje, Wasaryje ir Kowo mėnesiuose, daugiausiai buwa gimimų. Teip wienas, kaip ir kitas apsireiszkimas paeina nuo užlaikanczios gywybę energijos: juo ta energija didesni, juo ji smarkiaus darbuojasi, juo ant jos palaikymo žmogus reikalauja ir maisto daugiaus, tąsyk tai ji labiaus ant pawojaus pastatyta negu laike, kada ji ilsisi. Gywybės energija darbuojasi smarkiausiai tose walandose, kuriose daugiausiai mirczių atsitinka, kada gi ji darbuojasi silpniausiai, mažiaus atsiranda pawojuje, tada buwa mažiausiai mirczių, o daugiausiai gimimų. Kaslink smarkumo ir greitumo pulso ir kuno temperaturos, taigi jo szilumos, prof. Forel isztyrė, kad smarkiausias pulso muszimas buwa terp 3—8 wal. po pietų, taigi walandose didžiausio mirczių ir mažiausio gimimų skaitliaus, silpniausias gi terp 1—7 wal. isz ryto, taigi walandose didžiausio gimimo ir mažiausio mirczių skaitliaus. Terp 8—10 wal. wakare pulso muszimas wėl pasidina, o terp 12—2 wal. naktyj wėl labiaus nupuola, nors tose walandose lygiai pasididinimas, kaip ir nupuolimas jau neteip znaimus. Pasididinimas kuno szilumos ir jos pasimažinimas wisai sutinka su pasididinimu ir pasimažinimu pulso: kuno szilumo mažiausia 1—6 wal., ryto, didžiausia gi 1—7 wal. wakare. Kuno sziluma sziltinėms serganczių didžiausia buwa terp 2—7 wal. po pietų, todėl tose walandose ir daugiausiai ligonių mirszta. Priežastys, kurių dėl rytmetyj daugiaus buwa gimimų, prideranczial dar neisztirtos; tuli mokslinczial spėja, kad tas paeina nuo mažesnio, arba didesnio kraujo spaudimo ir daugumo anglerugszties kraujo gyslos.

Laiszkai ant paczto.

52 Arlicko Jusaph	142 Nanuscwier Feliks
54 Barnas Vojtech	148 Pallinsky A.
64 Brazda Barbara	152 Peplinsky Jakob
76 Fevzo Onuska	154 Pinkowski Tomasz
86 Gutorski Stanislaw	156 Powei Kazimer
95 Jasiewicz Josef	165 Repta Anna
98 Kantrowicz N.	170 Sipera Mr.
105 Kowlowska Zofija	187 Szylla K. Jan
109 Krazowski Ludw.	188 Szwarnauczu M.
112 Lenkowitz Home	189 T. polski Jan
114 Lewandowski J.	194 Vidas Luisa
116 Lizinski Piter	198 W jelechowski A.
125 Mastak Jakub	199 Waitkalty Petrezy
127 Mastowski Jozef	200 Warplot Anton
129 Maetynski Stanisl.	205 Wirkus Wingert
130 Mat ynts C. K.	206 Wodynska Agnes
208 Zielinski Thomas	209 Zitkos Anna

GEOGRAFIJA
ARBA
MOKSLAS APIE ŽEME.
II DALIS.

(Tąsa).

Italija užima plotą apie $5\frac{1}{2}$ tukstanczių ketvirtainių mylių; ant to ploto gyvena 31 milijonas gyventojų, taigi iszpuola po 6000 su virszum ant vienos ketvirtainės mylios; tirsztumas apgyvenimo vienok ne visur lygus, tirszcziausiai apgyventa yra Lombardiszka žemuma, kur iszpuola ant ketvirtainės mylios tiekjau gyventojų kaip Tikruose Chinuose. Kadangi Italijoj truksta anglių, todėl iszdirbystė ne galėjo teip pasikelti kaip antai Anglijoj, Vokietijoj, arba Prancuzijoj, rengimą didelių fabrikų stabdo stoka anglių, taigį kuro; todėl žemė, nors kaip antai Lombardijoj ir labai vaisinga, ji ne gal iszmaityti visos savo gyventojų daugybės, todėl daugelis keliauja į kitus krasztus; nė vienas Europos krasztas ne siunczia į kitas svieto dalis tiek iszeivių kiek Italija: daug italijonų atkanka į sziaurinę Ameriką, ne mažai keliauja į pietinę, apgyventą jiems gimininėgų iszpanijonų. Italija visa beveik apgyventa Italijonų paeinanczių nuo senovės rymionų; tikt sziaurinėj dalyj jie susimaiszę su tautomis germaniszkos, keltiszkos ir sloveniszkos kilmės, kaip antai su Longobardais, nuo kurių sziądienini Lombardija savo vardą gavo ir galiais ir slavais, ant salos Sicilijos susimaiszę su atėjusiais isz Afrikos arabais ir su grekonims. Sziądien visi kalba italiszkai; Kalabrijoj yra dar kelios deszimtys tukstanczių albanieczių, kurie užlaikė dar ir savo kalbą. Kaslink tikėjimo, italijonai iszpažįsta katalikiszką tikėjimą, tikt tikėjimas remiasi pas juos labiaus ant pildymo formų, negu ant jo dvasios: tankiai italiszki plėszikai, kokių yra czia daug, isztraukdami ant plėszimų, meldžiasi, kad jiems pasisektų. Retai kur daugiaus yra tiek puikių bažnyczių ir jose brangių abrozdų, statujų, kaip Italijoj. Puikus klimatas, stoka szalczių, ypacz pietinėj Italijoj, atsiliepia ant gyventojų budo: italijonai linksmi, mėgsta dainas, muziką ir viską kas yra grażų. Niekur dailės mokslai teip augsztai ne pakilo, kaip Italijoj, italijonys yra dailės mokintojais kitų Europos krasztų, muzikoj, skulpturoj jie ir sziądien stovi dar pirmose eilėse, nė viena tauta ne turi tiek puikių giesminįkų kaip italijonai. Sunkaus darbo jie vienok ne mėgsta, minta kaip nors, rėdosi, gyvena ne geriaus, sziltas visada oras daleidžia jiems gyventi ant lauko. Szaltesnis oras Lombardijoj atsiliepia ant gyventojų budo: Lambardijoj jie darbsztesni negu gyventojai sziltesnės pietinės Italijos, Lombardijoj daugiaus yra dirbtuvių ir žmonių apszvietimas czia stovi augszcziaus negu pietiniuose krasztuose. Svarbiausias užsiėmimas yra žemdarbystė, augina jie: maisą, ryžius, alyvų medžius, vyną, visokius vaisius, szilkus. Prekysta, ypacz užjurini, Italijos ne maža.

Sziądien Italija tveria vieną vieszpatystę ėsanczią po valdžia karaliaus, iki ne seniai vienok buvo czia daug smulkių vieszpatyszczių, isz kokių ilgiausiai užsiliko popiežiaus valdybos su Rymu. 1871 m. vienok, isztraukus isz Rymo prancuziszkai kariaunai, kokia ant popiežiaus apgynimo buvo czia palikta, karalius Viktoras Emanuelius užėmė Rymą ir czia perkėlė savo sostapilę. Yra rods Italijoj maža savistovi republika *San Marino*, turinti vos apie vieną ketvirtainę mylią ploto ir apie 8000 gyventojų. Sziaurinėj dalyj, terp Italijos ir Prancuzijos yra maža ne prigulminga kunigaikszystė *Monako*, turinti apie 30000 gyventojų, pagarsėjusi kompanijos parengtais loszimo namais.

Italija susideda isz sekanczių dalių:

Lombardija užima sziaurinę Italijos žemumą. Ji labai vaisinga; seniaus, dėl tankiai czia atsitinkanczių tvanų, buvo daug klampynių, ypacz gi paupiuose, bet gyventojai, tyczia nukastais kanalais, per nupylimą augsztų iszsilgai upių pylimų, iszdžiovinimo klampynes ir pavertė visą krasztą į puikų darżą. Traukiasi czia laukai maisu užsėti, kurių rubežiai apsodyti szilkmeldžiais ir vynvuogėms. Ant tų vaisingų ir gerai iszdirbtų plotų vienok gyventojai neturtingi, kadangi teip kaip Lietuvoj, teip ir czia skraudžia beturczius augsztesnės luomos, kurių kasztais tapo iszdžiovintos buvusios pirmiaus klampynės. Ukinįkai ant tų vaisingų plotų kenczia vargą, užtai miestai turtingi ir puikus.

Vakarinėj Žemumos dalyj, arba *Piemonte*, ant susibėgimo kelių vedanczių per Alpus, ant upės Po, yra miestas *Turin*, turintis apie 350000 gyventojų; ant kelių vedanczių per Apeninų kalnus yra miestas *Alessandrija;* netoli yra kaimas *Marengo*, pagarsėjęs musziu, kuriame Napoleonas I sumuszė Austrijokus.

Sziaurrytinėj žemumos dalyj, arba *Venecijoj*, svarbiausias miestas yra *Venecija*, turintis apie 180000 gyventojų, bet seniaus jų turėjo daug daugiaus. Miestas pastatytas ant salų, ant kurių pasislėpė gyventojai nuo pakranczių, ant apsisaugojimo nuo sziaurinių tautų užpuolimo. Venecijoj, vieton ulyczių, yra kanalai, vieton gi vežimų, jais plaukinėja valtys. Miestas ir jo apskritys seniaus tvėrė savistovę republiką, kuri vedė kuo placziausią prekystą su rytiniais krasztais ir su Indijoms. Atradus vienok kelią į Indijas aplink Afriką, Vencijos prekysta pradėjo pulti, nupuolė ir patsai miestas; *Mantua*, *Peschiera*, *Verona*, *Legnano* yra tvirczialusios sziaurinės Italijos tvirtynės.

Pietinės žemumos dalis, arba teip vadinama *Emilija*, traukiasi iszilgai sziaurinio szono Apeninų kalnų. Isz miestų svarbesni: *Piacenza*, ant upės Po, tvirtynė; *Bologna* arba *Bolonija*, turi apie 150000 gyventojų, vidurinių amžių gadynėj garsi buvo mokslais ir savo akademija, į kurią keliavo norinti pasimokinti isz kitų Europos krasztų. *Ravesina*, seniai buvo portinis miestas, bet vanduo suneszė dumblą, isz kurio pasidarė kietžemis ir dabar tas miestas yra jau toli nuo jurių.

Ligurija užima siaurą dirżą terp Apeninų kalnų ir Genovos užtakos; paczios pakrantės vadinamos yra *Riviera*. Krasztas tas, nuo sziaurių uždengtas augsztais kalnais, yra daug sziltesnis negu kiti ėsanti po tokia jau geografiszka platuma, auga czia palmos, kurių niekur aplinkinėse nėra. Oras sveikas, daktarai siudczia į Rivierą džiova serganczius. Viduriniuose amžiuose buvo czia galinga ir turtinga Genovos republika, kuri turėjo savo valdybas prie Vidurżeminių jurių, teiposgi pakrantėse Juodųjų ir Azoviszkų jurių: jai prigulėjo ir pusalis Krimas. Miestas *Genova* arba *Genua*, turi apie 250000 gyventojų, bet seniaus jų turėjo daug daugiaus. Dabar tas miestas vėl pradeda kilti, kadangi jis likosi sujungtas geležinkeliu bėganczių per Alpų kalnus su krasztais į sziaurius nuo tų kalnų. Kadangi ruimo miestas turi ne daug, todėl triobos augsztos kaip Amerikoj, ulyczios bėga amfiteatraliszkai, taigi juo toliaus nuo jurių kranto, juo jos augszcziaus: yra czia daug puikių senovės didžturczių pastatytų isz balto murmulo rumų. Genovoj gimė garsus Amerikos atradėjas, Kristoforas Kolumbas. *Spezia*, ant rytinio galo Ligurijos pakranczių, geriausias Italijos kariszkas portas.

Toskanija užima prieupius upės Arno, terp Apeninų ir Tirreniszkų jurių. Krantai to kraszto seniaus turejo daugiaus užtakų, bet iszkirtus girias, upės suneszė dumlą, iszlygino pakrantes, tuli miestai, kurie seniaus buvo kaipo portiniai, prie jurių, atsirado toliaus nuo jų ir per tai nupuolė. Žemuma upės Arno yra tai vaisingiausia to kraszto dalis, ji geriausiai iszdirbta, iszrėžyta tyczia nukastais kanalais. Miestas *Florencija*, ant upės Arno, turi apie 250000 gyventojų, vienas isz dailiausių Italijos miestų, garsus savo muzejais ir dailės mokslų akademija. *Pisa*, netoli įpuolimo upės Arno į jures; vidurinių amžių gadynėj tvėrė turtingą, kaip Gonova ir Venecija republiką, bet pasitraukus krantams toliaus į jures, atsirado toli nuo jurių, ir per tai nupuolė. *Livorno* turi apie 150000 gyventojų, ant upės Arno; isz czia iszgabena daugiausiai alyvos.

Rymiszka Kampanija užima prieupius Tibro, yra ji teip sakant lopszys garsios senovės Rymo vieszpatystės, kuri platino ne tikt savo valdžią, bet ir civilizaciją po kitus krasztus. Miestas *Rymas*, turintis apie pusę milijono gyventojų, karaliaus sostapilė ir sostapilė galvos katalikiszkos bažnyczios, popiežiaus, yra jis prie įpuolimo upės Teverone į Tibrą. Yra czia daug puikių bažnyczių, į bažnyczią Szvento Petro patelpa 54000 žmonių; ne truksta puikių rumų, terp kurių popiežiaus rumas, Vatikanu vadinamas, turi 11000 kambarių. Po Rymu yra olos, Katakumbomis vadinamos, pasidarusios isz senovės akmenų skaldinyczių; katakumbose rinkosi pirmutiniai krikszczionys, czia laikė dievmaldystą ir slėpėsi nuo persekiojimų stabmeldiszkų Rymo ciecorių. Miestas, laike Rymo ciecorystės, buvo didžiausias gal ant visos musų žemės, turėjo su virszum 3 milijonus gyventojų. Rymas miestas ne sveikas, vasaros laike siauczia drugiai. *Ostia*, seniai buvo portinis miestas, dabar gi jis yra jau tolokai nuo jurių; portu miesto Rymo yra *Civita Vecchia* (iszsitaria Czivita Vekija).

Neapolitaniszka arba *Napoles Kampanija* užima paupius Garigliano ir Volturno. Vaisingiausi ir grażiausi tos Italijos dalies krasztai yra prie Napolės užtakos. Czia auga kuo puikiausiai pietinių krasztų vaisiai. Isz miestų svarbiausi: *Neapolius* arba *Napole*, turi apie 600000 gyventojų, prie puikios to paties vardo užtakos, netoli vulkano Vezuvijaus. Netoli Napolės yra kaimai *Portici* ir *Resina*, ant vietos miestų *Herculanum* ir *Pompejos*, užbertų pelenais iszsiverżusiais isz Vezuvijaus; miestus tuos dabar isz dalies atkasė. Ant tų vulkaniszkų pelenų paparengtos puikios vynyczios. Galuose dviejų mažų pussalių atskirianczių Napolės užtaką yra dvi salos: vulkaniszka sala *Ischia*, kurią naikina tankiai czia atsitinkanti žemės drebėjimai ir sala *Capri*.

Abruzzo užima augszcziausią Apeninų dalį, iszkilimą kalnais apsiaustą. Krasztas tas retai apgyventas, nėra czia nė didelių miestų.

Apulija tveria žemumą besitraukianczią iki Adrijatiszkų jurių; pietinėj dalyj turi daug ganyklų, ant kurių gyventojai augina dideles avių bandas. Isz miestų svarbiausias yra *Brindisi*, ėsantis ant laivų kelio plaukianczių į rytus ir per Suezo kanalą.

Kalabrija užima pietinę pusslio užbaigą. Krasztas tas kalnuotas, apžėlęs giriomis, kuriuose slapstosi gerai suorganizuoti plėszikų pulkai. Kalnai prisiartina visai prie jurių krantų. Miestas *Reggio*, yra prie Mesinos pertakos atidalinanczios pussalį nuo salos Sicilijos.

Sala Sicilija, didžiausia ant Viderżeminių jurių atidalyta nuo pussalio siaura, turinczia vos pusę mylios Messinos pertaka; sala turi trikampį pavidalą, todėl senovėj ją vadino *Trinakrija*. Iszilgai sziaurinių jos krantų traukiasi kalnai, kurie yra pratęsimu Apeninų; kalnai tie status į sziaurių pusę, į pietus gi nusileidžia isz palengvo prie iszkilimo, kurisai pripildo visą salą; tikt rytinėj salos dalyj yra ne dideli, bet labai vaisinga *Katanijos* žemuma Ant tos žemumos yra vulkanas *Etna*, kurio virszunė yra ant 3300 metrų arba su virszum 10000 pėdų augszcziaus jurių pavirsziaus ir pereina amžino sniego liniją. Senovėj Rymo ciecorystės laikuose, Sicilija buvo vaisingiausia ciecorystės dalis, ji buvo maitintoja Rymo; iszkirtus gi girias persikeitė ir salos klimatas, jis sziądien per sausas, žem darbystei netikęs; vieton apdirbtų laukų yra czia ganyklos Kaimiecziai nuvargę, neturtingi, kalnuose slepiasi dideli gerai susiorganizavę plėszikų pulkai. Turtingesni gyventojai gyvena didesniuose miestuose, kurie yra jurių pakrantėse. *Palermo*, turi apie 300000 gyventojų, prie sziaurinių pakranczių, ant vaisingos kalnų apsiaustos žemumos. *Messina* turi 150000 gyventojų, ant to paties vardo pertakos, atidalinanczios Siciliją nuo pussalio; miestas tas yra ant laivų kelio plaukianczių isz vakarinių į rytines dalis Vidurżeminių jurių. Nuo Messinos rengiasi per siauriausią pertakos vietą padirbti tiltą, arba tunėlį po jurių dugnu. *Catanija*, turi apie 150000 gyventojų, apaczioj Etnos; turi visas triobas statytas isz lavos. *Girgenti*, prie pietinių pakranczių; netoli to miesto yra labai turtingos sieros kastynės.

Netoli Sicilijos, į sziaurius, yra *Lipariszkos* salos, vulkaniszko paėjimo, ant kurių yra nuolatai ugnį metantis vulkanas *Stromboli*. Į vakarus yra *Egajiszkos* salos.

Sala Sardinija, didžiausia sala vakarinėj Vidurżeminių jurių dalyj, toliausiai gulinti nuo pussalio, kalnuota, ne vaisinga, pakrantėse turi daug klampynių. atidalyta nuo kitos prigulinczios Prancuzijai, teiposgi didelės salos *Korsikos*, szvento Bonifacijaus pertaka. Svarbiausias miestas yra *Cagliari*.

Salos Malta, į pietus nuo Sicilijos, susideda isz kelių salų, isz kurių didžiausia yra sala Malta, prie įėjimo į Siciliszką pertaką, atskirianczią Siciliją nuo Afrikos. Salas tas užėmė aglijonai, kurie sudrutino didžiausią miestą, *La Valleta;* ant uoluotos nuogos salos laivais suvežė jie isz Sicilijos vaisingą žemę ir teip sakant, nuogas uolas padarė vaisingomis. Sala Malta turi apie 40000 gyventojų.

Pirenėjiszkas pussalis.

Pirenėjiszkas arba Iberiszkas pusalis yra isz trijų pietinės Europos pussalių toliausiai į vakarus, terp Vidurżeminių jurių ir Atlantiszko oceano; atidalytas nuo Europos kietžemio ant linijos terp Biskajiszkos ir Lijoniszkos užtakų; linija ta turi 60 mylių ilgio; atidalytas nuo Europos kietžemio Pirenėjų kalnais. Krantai to pussalio vienodi, mažai turi gilesnių užtakų ir salų.

(Toliaus bus)

Wietines Žinios.

—o—

— 28 m. Juozas Marciniewskis, gywenantis po nr. 54 Cherry ul., pereitos nedėlios dieną užėjo pas gywenantį po nr. 145 Erie ul., Williamą Smithą ir reikalawo, kad tas atiduotų jam rewolwerį. Terp draugų užgimė barnys, laike kurių, Smith pagriebė rewolwerį ir liepė Marciniewskiui eiti laukan ir įeigu neiszeitų, žadėjo jį nuszauti. Kadangi tas nepaklausė, Smith patraukė wieną sykį, antrą, treczią ir ketwirtą sykį, bet rewolweris neiszdegė, Marciniewski stowėjo ant wietos. Penktą kartą rewolweris iszdegė ir kulka pataikė stowincziam į ranką, potam dawėsi girdėti dar wienas szuwis, kulka pataikė Marciniewskiui į krutinę; tas potam iszbėgo ant ulyczios, bet pabėgėjęs wieną bloką, puolė negywas; pamatęs tą per langą Smith, iszbėgo isz namų ir pasislėpė pas tėwą, bet ten policija greitai jį surado ir suaresztawo. Teip Marciniewski kaip ir Smith turėjo negerą garbę, kaip kaimynai sako, jie buwo wagys.

— Sawinįkai Chicagos didesnių dirbtuwių, turtingiausi prekėjai, norėdami per swetimą darbą pasigirti sawo patrijotizmu, norinczius eiti kaipo liuosnoriai į karę su Iszpanija paliuosuoja, tuli didžturcziai pažada mokėti per wisą laiką net pilną algą, kiti pusę, wisi prižada sugrįžusius atgal ant tų paczių wietų priimti, žinoma, jeigu sugrįž sweiki. Ką darys su tais, kurie pargrįž be kojų ar be rankų, nieko nesako. Mat lengwiaus rodyti patrijotizmą užpelnytą aukomis sawo samdinįkų negu pacziam aukauti sawo gywastį. Norinczių eiti lygiai darbinįkų, prekėją pagelbinįkų, urėdnįkų yra daugiaus negu reikia, nors teip garsina angliszki laikraszcziai; isztraukė ir keli lietuwiai.

— Skaitlius katalikų Chicagos dijecezijoj, kaip matyt isz apgarsytų žinių, nuo 1894 m. pasididino ant 1000 žmonių. Kas link katalikų skaitliaus, tai tikt New Yorko dijecezijoj yra jų daugiaus. Užtai Chicagos dijecezijoj daugiaus yra parapijinių mokslainių ir daugiaus jos turi mokintinių. Po waldžia Chicagos archiwyskupo yra 449 kunigai, 210 bažnyczių, 100 filijų ir koplyczių ir 17 misijų. Parapijinių mokslainių yra 148, kurias lanko 49555 waikai. Apart žemesnių mokslainių, dijecezijoj yra: 5 kolegijos su 1140 studentų, 17 seminarijų moterims, kurias lanko 2248 mergaitės; apart tų yra dar 6 pataisymo mokslainės. Katalikų wisoj dijecezijoj yra 551000.

— Į Orpheus hallę, po nr. 465 N. Clark str., užėjo bokseris Schrosbee, su pulku neturinczių ką weikti žioplių; wisi jie panorėjo iszbandyti twirtumą sawo kumszczių ant sweczių ir tarnaujanczių minėtoje hallėj. Halės kasierius Schilling, ant kurio atėję norėjo pirmiausiai sawo kumszczias iszbandyti, ant atsigynimo griebė rewolwerį, szowė ir pataikė Schrosbeejui į krutinę. Jo draugai pagriebė jį ant rankų ir iszwilko isz hallės, bet jis nuo paszowimo neužilgio pasimirė. Schiling likosi suaresztuotas ir nuwestas ant policijos stacijos.

— Pereitos pėtnyczios dieną Chicagoj likosi pakartas Christian Merry, ant nužudymo sudo nuspręstas už užmuszimą sawo paczios. Prie to susirinko keli daktarai ir reporteriai, kurie, žinoma, angliszkuose laikraszcziuose placziai apraszė paskutinius jausmus einanczio ant kartuwių. Merry isz ryto priėmė paskutinius sakramentus; ant kartuwių ėjo be baimės.

— Garlaiwys "Grecian", ties Lake str. užwažiawo ant uždaryto tilto ir diktai jį pagadino: sudaužė barijierą ant pietinio szono, pagadino wisą szoną paskirtą ant perėjimo pėksztiems. Kada minėtas garlaiwys atsimuszė į tiltą, per jį bėgo du sztritkario wagonai, jie tapo isz szėnių iszmesti ir keli važiuojanti juose pasažieriai iszpuolė. Didesni nelaimė wienok prieto neatsitiko.

— Sziame numeryje "Lietuvos" talpinasi pilnas kataliogas musų knįgų. Perskaitykite.

Nauji rasztai.

Robotnik Litewski, Nr. 2. Pismo Poswięcone Sprawom Klasy Robotniczej. Wychodźi nieperjodycznie. Organ Litewskiej Socijalnej Partji. Styczeń 1898 r.

Yra tai Nr. 2 laikraszczio "Lietuvos Darbinįkas", bet lenkiszkoj kalboj, Nr. 1 iszėjo skyrium lenkiszkoj ir lietuwiszkoj kalbose; turbut iszleis ir Nr. 2 teiposgi ir lietuwiszkoj kalboj. Kur iszeina tasai laikrasztis, nepaduota, paluotas tikt redakcijos adresas dėl wisokių susineszimų, jis yra: Otto Lang, Hegibach str. Žuerich, Szweicarijoj. Kaip patsai wardas rodo, "Robotnik Litewski" yra tai laikrasztis paszwęstas Lietuwos darbinįkų reikalams. Dabar iszleistame, tikt lenkiszkoj kalboj, Nr. 2 telpa daug swarbių žinių apie padėjimą darbinįkų Lietuwoj wisokiose pramonėse. Apraszyta wiskas objektywiszkai, matomai paczių darbinįkų; isz tų rasztų matome, kaip sunkus yra Lietuwos darbinįkų padėjimas, kaip mąži uždarbiai, pareikalauti palengwinimo sawo buwio, per nesupratimą paczių darbinįkų, beweik negalima: darbinįkai kitų Lietuwos krasztų skundžiasi, kad wisur jiems daro konkurenciją Žemaicziai, kurie weržte weržia wietas ir sutinka dirbti už mažiausią užmokesnį, nors reikawimai darbdawių butų kuo didžiausi. Szitame laikraszczio numeryje telpa žinios apie padėjimą ir uždarbius dirbanczių Lietuwos skurą iszdirbinyczyose, apie darbinįkes tabako ir popierosų dirbtuwėse; apie dirbanczius geležinkelio dirbtuwėse Wilniuje, apie darbinįkus dirbtuwėse dalgių Wileikoj, Rekoszo maszinų dirbtuwėj Kaune, kur dirba beweik wieni lietuwiai, dirbtuwėj Szmitto Szancuose, szruotų dirbtuwėj Titmanso, Kaune. Toliaus eina apraszymas padėjimo knįgų apdirbėjų Kaune, darbinįkų Siauliuose; apie darbinįkus negeliuką dirbtuwėse Rosenblumo Aleksote, apie darbinįkus mechaniszkuose warstotuose Fredoj. Apie sztraikus Lietuwoj ir daugelis kitokių labai swarbių žinių. Telpa czia teiposgi žinios apie atsibuwusį Zueriche susiwažiawimą lenkiszkos jaunuomenės, ant kurio likosi užgirta: 1, iszreikszti pagyrimą lietuwiszkai jaunuomenei kariauj anczia užlietuwos tautos, 2, pripažinti lietuwiams wisiszką tiesą twerti sawistowes lietuwiszkas jaunuomenės organizacijas, 3, stengtiesi susipažinti su lietuwiszka jaunuomene ir remti wieni kitus. Jeigu wisi lenkai pripažintų mums tokią liuosybę ir remtų mus musų kowoje už liuosybę ir sawo tautystę, nebutų terp mus nesutikimų ir nepasitikėjimų; jeigu užgimė terp lietuwių ir lenkų nesutikimai, kaltė tai lenkiszkų didžiunų, kurie lietuwius wis dar laiko už sawo baudžiaunįkus.

Jeigu jautiesi nesweiku, imk wieną CASCARETS, o iszgydys tawę, už 10 ir 20c.

Draugyszcziu reikalai.

Chicago, 3 d. Balandžio, Dr-tė "Liuosybės" laikė sawo prieszmetinį susirinkimą saléje L. Ažuko, 3301 Auburn ave., ant kurio aprinko naują administraciją isz sekanczių ukėsų: J. Petroszius—prez., P. Mauric—vic-prez., A. Rudauskas—prot. sekr., A. Walios—fin., sekr. J. Kuczis— kasierius. Iždo dažiurėtojais: J. Mosteika, M. Palszis ir J. Gudlenkis.

Ta pati draugystė laikys sawo metinį susirinkimą nedėlioj, 1 Gegužio, tuojaus po 12 walandai widurdienio, toje paczioj L. Ažuko saléje, ant kurio užkwieczia wisus sanarius pributi. Teiposgi užkwieczia ir kitus dorus lietuwius ant prisiraszymo, pakol dar įstojimas yra pigus, tik $1.00. Po metiniui susirinkimui įstojimas bus pakeltu pagal konstituciją.

Su guodone, Dr-tė Liuosybės.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau sawo kaimynų: Juozo Kawalausko ir Winco Rimkaus isz Allinu kaimo, Selwestro Banio isz Plauginių kaimo, ir Kazimiero Kluso.*Wisi Kauno gub., Reseinių paw. Teiksis atsiszaukti ant szio adreso:

Juozas Maženta.
804 E. R. R. st., Mahanoy, City, Pa.

*) Kaz. Klusas yra miręs Chicagoj 1897 m. Adm.

Pajieszkau sawo draugo, Juozo Judczo, isz Kauno gub., Reseinių paw., kaimo Gedminiszkės, 3 metai atgal gyweno Spring Valley, Ill. Turiu prie jo labai swarbu reikala. Jis pats, ar kas kitas, teiksis duot man žinią.

Frank Surwil,
Box 1273, Kewanee, Ill.

Pajieszkau sawo draugo, Petro Plewoko, isz Kauno gub., Panewežio paw., isz miestelio Wabalnįkų. Pirmiau gyweno arti Chicagos. Jis pats, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant szio adreso:

Bernard Jatolewicz,
8 Horace st., Somerville, Mass.

Pajieszkau sawo 3 szwogerių: Aleksandro Tamaluno, Juozo Tamaluno ir Petro Tamaluno. Jie pats, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant szio adreso:

Mikolas Wilumaitis,
Weatogue, Conn.

Pajieszkau sawo draugo, Mikolo Drasuczio, isz Kauno gub., Panewežio paw., isz miestelio Krakinawo. Teiksis atsiszaukti ant adreso szito:

Wincentas Nowikas,
783 Hoven Burdin st., S. Troy, N.Y.

Pajieszkau Jono Žukausko ir jo brolių Banonukų, isz Suwalkų gub., Marijampolės paw., kaimo Czystos-Budos; atsiszaukite ant szio adreso:

K. Klimawiczia, Glenlyon, Pa.

Turėdamas sawo farmą 60 akrų lauko, pajieszkau doros merginos dėl apsiwedimo. Teiksis atsiszaukti ant szio adreso: S. Kasparaitis,
Box 13, Masonville, N. J.

Pajieszkau sawo draugo, Juozo Bižoko, isz Wilniaus gub., Trakų paw., kaimo Pamarkų. Jis pats, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant adreso szito:

Krisius Beksza,
28 L. st., South Omaha, Nebr.

Knigu Kataliogas.

Knigos swietiszkos intalpos.

Abecela geriause mokintuwe del waiku 20c.
Amžiaus galas Ponsko Piloto, kuris buwo sudže Wieszpaties Jezaus 5c
ANDERSONO PASAKOS. Wienoje knygeleje 10 gražiu pasakaleziu 15c
Amerika Pirtyje Komedija del teatro 10c.
Anegdotai iszsitarimai ir patarles isz gywenimo senowes Grekonu bei Rymionu " 5c
Apleka Diewo $1.00
Aiiute dukte kunigaikszczio Kerniaus, nauja ir graži pasaka 5c
Apie kalbu pradžia ir tikros rodes del apisaugojimo nuo neprieteliu wedaneziu isz tikro ir isganinngo tikejimo kelio in prapaityr. Czia rasezjas nurodo kurios yra seniausios ir swieto kalbos, nuo ko jos paeina, nurodo kad lietuwiszka kalba yra seniausia ir kad turi daugiau-ial neprieteliu, kurie stengiasi ja isznaikinti; ant galo paduoda rodas kaip nuo tu neprieteliu apsisaugoti 10c
Arielka yra nuodai paeinanti isz girtybes. Czia apraszo kas yra arielka, kaip ji kenkia žmogui, parodyta su keturiais abrozeliais žmogaus pilwo, kokios isz girtybes ligos pastoja ir paduotos rodos kaip nuo to galima iszsigydyti. 30c
Baltas Karžigis (elles) 5c
Birutes dainos " " 10c
Budai gydymo. Daktariszka knyga 40c
Diewaitis, apysaka szios gadynes. Yra tai gražiausia pasaka, kurios lietuwiai da niekad negird-jo. Preke " " " $1.00
Dainu skrynele ..... 20c.
Dewoniszkiu kryžius (Isztyrimas apie Dewoniszkiu kalmo kryžiu) 10c
Du broliu pieszinys isz turku kares su maskoliais 3c
Duonos jieszkotojai (apysaka) 35c
Du pulkus apszeymai apie nedorybe žydu ir pikta auginima waiku $1.00
"Dirwa" medega S. Daukanto bijografijai (gywenimui). Yra tai naujause knigele ir labai akywa, kurioje apraszytas gymenimas Simanoliauskanto nuo pat kudikystes iki jo smerties; kaip augo, kur mokinosi, ką weike ir tt. Prie to ir jo fotografija patalpinta. Apart to knigeleje randasi daug dainu ir kitu gražiu straipsniu Preke 80c
Etnoliogiszkos smulkmenos 25c
Egle dželezinu karaliene ir iszgriowimas Kauno pilis 1362 m., du pulkus draimai paraszyti Aleksandro Gužuczio 25c
Genu Dede. Graži pasaka isz sziandieninio Lietuwiu padėjimo 10c
Gywenimas Stepo Raudnosio pasakos 15c
Gywenimas Genowaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kuria lietuwiai jau daug kartu girdeja yra 50c
Graži waiku knygele " " " 10c
Istorija Europos su mapoms 50c
Istorija gražios Katrukos " " 10c
Istorija isz laiko Francuzu wainos atsitikusios Afrikoje 30c
Istorija gražios Magelenos 20c
Istorija septyniu Mokytoju 50c
Istorija arba apsakymas apie Lietuwos praeiga. Parasze Žanawytas 40c
Iszganimas wargdienio. Knigele pamokinanti kaip pagerint sawo gywenima 25c
Juokingas pasakojimas apie Szaltabuzius ir du gražus straipsniai isz ukinikystes 5c
Juozapas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijota po waldžia maskoliaus 50c
K. Donelaicio rasztai 40c
Ka darytie, kad butume sweiki ir ilgai gywentume ..... 10c.
Kankles, lietuwiszkos dainos su natomis, sutaisytos ant 4 balsu, del wyru " 25c.
Kaip įgytie pinigus ir turta " " 10c
Kaip apsiginti nuo koleros ir kiti naudingi skaitymai 10c
Kas teisybe tai nemeluos pulkios apysakeles isz lietuwiu gywenimo " 15c
Kristijonas Duonelaitis " " 10c.
Kas yra, o kas bus " " 10c.
Krumpliu Jonas pasaka " " 10c
Kinai ir kaip jie gywena 10c
Kelios istoriszkos dainos. Czia talpinasi labai gražios ir swarbios dainos apie Lietuwos praeitia, jos lietuwiszkus kunigaikszczius, Kražiu skerdyne ir tt. 10c
Keletas žodžiu apie Rymo popiežiaus nekaldinguma. 10c
Keistutis, tragedija 5se aktuose ant loszimo teatru 20c
Keletas žodžiu apie lietuwius ir naudingi pamokinimai del Lietuwos žmoniu. Pusl. 64 10c
Kabalas talpinantis sawyje wisokius užminimus ir ant ju reikalaujanti atsakymai. 10c
Lietuwos Tewynes Dainos, paraszytos kn. Antano Wienožinsko. Labai gražios dainos 20c
Lietuwai amžiu gludumuose Czia talpinasi tyrinejimai apie lietuwius, ju paejima, ir kalba nuo seniausiu amžiu. Knigele wertą yra perskaitymo kiekwienam lietuwiui 5c
Lengwas budas pacziam per sawes pramokstie raszytie, del nemokanczziu " 10c
Lietuwiszkos dainos isz wisur surinktos, apie keturi sziimtai dainu " $2.00
Lietuwiszkas sziupinis " 5c
Lietuwiszki Rasztai ir Rasztinykai 50c
Lietuwos Kankles, nauju dainu knygele turinti 72 dainas, ... 15c.
Lietuwos lementorius wokiszkoms litaroms preke 20c
Lietuwnyku bel Lietuwos nusidawimai, wokiszkoms litaroms. 35c
Lietuwos Istorija, paraszyta S. Daukanto, dwi dideles knygos, kožna po $1.50, sykiu ab. $3.00
Lietuwos Gaspadine. Mokina kaip pritaisyti Diewo dowana, isz kurios galima iszmokti gerai wirti walgius ir atsakanczziai westi kukne 20c
Lietuwystes praeitis, dabartis ir ateitis 25c
Medejo pasakojimas. Szi knygele yra naudinga kiekwienam ant perskaitymo, nes czia apraszo atsitikimus wieno Medejo su wisokiais žwerimis po swetimus krasztus swieto. Yra tai akywas ir pamokinantis apsakymas su trijnu abrozeliais. 10c
Maskolijos politika su Europa ir katalikiszka bažnyczia. Iszrodymas kaip maskoliai persekiojo, kankina ir naikina lietuwius ir ju bažnyczias 10c
Musu mužkelis iszduotas ant naudos Lietuwos Ukininkams Czia randasi trumpai apsakyta Lietuwos tautiszkas kilimas. Po tam rodos ukinykams prie gero wedimo ukinykystes, ir keletas pasakalezia 10c
Medega musu tautiszkai waistinykystai. Szioje knigoje apraszo wisas ligas, ju wardus kokiais jas wadina Kauniecziai ir Suwalkieczial, tepgi apraszo kokeis waistais prasti žmones jas gydo. Preke 40c
Namelis pustelnyko " " 75c
Naujas lietuwiszkas Lementorius " 10c
Negirdetas daiktas ir geros rodos musu moterelems ..... 5c.
Nedorybe Rymo Cicerioriaus, istorija isz laiko ponawojimo Nerono 80c
Nesiprieszyk. Komedija grajyjama teatruose 10c
Padejimas lietuwiu tautos rusu wieszpatystej (socijalliogiszkas pieszinys) 35c
Paskutines mieszios, apysaka 15c
Pataries ir dainos 10c
Pirmutinis degtines warytojas, komedija 10c
Pulkus apraszymas tikru atsitikimu isz laiko lenkmeczio walnos 1863 m. 40c
Petro Armino rasztai. Knygele turinti 51 puiku daina 10c
Praeite Vilniaus. Apraszo nuo pat pradžiu užsidejimo miesto Wilniaus, kokj jame kilioszto riai buwo, koki lietuwiszki kunigaikszczial gyweno, kokios kares jy aplanke ir daugybe kitu akywu Lietuwos atsitikimu 10c
Pawogti arkliai ir Mendelis Didgalwis. Dwi gražios pasakeles 10c
Pasaka apie Jona Twardaucka garsu burtinyka ir jo darbus sykiu su apraszymais apie burtus. Puslaplu 158. Preke 25c
Pamokinanti apraszymai isz gywenimo žmoniu ir wisokios rodos 15c
Pradžemokslis Rankos Raszto del norinczių iszmoktie gražiai rasytie. ..... 10c.
Pradinis mokslas angliszkos kalbos 75c
Pilnas szimtmetinis kalendorius su planetomis ..... 10c.
Pasakojimas Antano Tretininko " " 25c
Pulkus apraszymas apie Lietuwa " " $1.00
Pawasario Balsai, naujausiu dainu knygele, turinti 48 puikias dainelea ir Libreto 4 aktuose 15c
Plunksnos abrozeliai. Szeszios naujos, labai gražios pasakos " " " 20c
Rinalda Rinaldinas " " " $1.50
Rodos motinoms apie auginima žindanczių kudikiu 10c
Rankwedis senowiszkos istorijos. Czia talpinasi apraszymai Egipto, Babilonijos, Fenicijos, Persijos, Judeos, Indijos ir Kinu, pagal ju seniausius amžius. Yra labai akywa istorija, welinama kiekwienam ja perskaityti. 50c
Rinkimas waiko (waizdelis) 8c
Rutu Lapėnai naujausios dainos wokiszkoms litaroms 15c
Senoves apraszymas apie Duktery Filypo Karelwio 50c
Sumiszimas arba baime turi dideles aksi. Tikra teisybe isz Suwolku gubernijos 15c
Spasabas greito iszsimokinimo angeškos kalbos ne apdarytas " " $1.00
o apdarytas " " $1.25
Talmudas žydu " " 10c
Terp skausmu in garbia. Naujausios dainos. 20c
Trumpa senowes Lietuwiu Istorija " 10c
Trumpa lietuwiszka Geografija parasyta kunigo Žebrio 15c
Trumpi pamokinimai ir rodos iszimtos isz knygu kn. K. Antanawicziaus 10c
Tikyba ar Mokslas. Knyga del tyrinejanczių tikyba pasirement ant mokslo 50c
Teterwinams burkuojant ir Kur Trumpa ten Truksta. Dwi labai gražios pasakaites 10c
Waito pirszlyste. Komedija del teatro - 15c
Wirszinykai. Margas paweikslelis. Labai graži pasaka apie wirszinykus (uredinykus) Lietuwoje 15c
Weselijos arba pagirenu gobiuwes 20c
Žiponas bei Žipone ir auzsingumas bei sidabringumas lietuwiszku dainu. Yra tai moksliszkas iszwadžiojimas apie paejima lieuwiszkos kalbos 25c
Žodynas keturiose kalbose: lietuwiszkai latwiszkai, lenkiszkai, ir ruskai, yra geriause knyga del norinczių iszmoktie lenkiszkos, ruskos arba latwiszkos kalbos " " $2.00
Žemaicziu Wyskupyste. Yra tai pulkiause istorija Žemaitijos, jos bažnyczių, kunigu, wyskupu ir wiso katalikiszko tikejimo, apraszyta nuo pat apskelbimo Žemaicziuose katalikiszko tikejimo sulig musu gadynes, tai yra: nuo 1413 iki 1841 metu. Preke $1.00
Žentas del Parodos. Komedija 1 akte, kuria grajyja teatruose 15c

Knygos Dwasiszkos intalpos.

Apie Malda kaipo rakta in dangu 10c
Aplankimas SS. Sakramento " 15c.
Draugija del iszluosawimimo dusziu isz czyszcziaus 5c
Ewangelijos, draugo lietuwiszkos ir lenkiszkos ant kožnos nedelos ir szwentes 75c
Filotea arba kelias in maldinga gywenima 50c
Garsas apie balsybia sudo Diewo " 25c
Gydyklos no baimes smerties 25c
Gywenimai szw. Diewo ir III zokonas sz. Franciszkaus 20c
Gywenimas szwento Benedikto " 10c
Gywenimas szwencz. Marijos Panos " 20c
Gywenimas Wieszpaties Jezaus " 65c.
Gywenimai wisu Szwentu ant kožnos dienos 5 dideles knygos, kožna po 65c
Tie patys gywenimai Szwentuju drutai apdaryti, wisos 5 dalys wienoje knygoje, ant nugaros užwardinimai atspausti aukso litaromis $4.25.
Griesznykas sugražytas ant gero kelio per Jezusa Pona " " 10c.
Girtybe, bjaurybe ir sunkybe to grasko " 15c.
Istorija Kataliku Bažnyczios $1.00
Istorija seno ir naujo Istatimo su abrozeleis 15c
Istorija seno istatimo no pat sutwerimo pasaulio iki užgimimo Kristaus 25c
Katalikiszkos Katekizmos 15c
Kas yra griekas? labai naudinga knygele 15c
Kalba apie Kataliku tikejima 15c
Kaip apspakajitie sumtanija " 15c
Kanczia W. Jezaus arba Gawenios knygele ..20c
Kasdieninės Maldos " " " 5c
Lietuwiszkos miszios su natomis 10c
Misija. Yra tai dwasiszkas mokslas apie tikejima iszimtas isz Raszto Szw. ir žodžiu paties Kristaus " " 25c
Mokslas Rymo Kataliku. Kiekwienas žmogus, norintis wadintis tikru Ryno-Kataliku, privalo perskaityti szia knygele, idant suprastu kas tai yra katalikyste, kurios jis warda neszioja 40c
Nekaltybe augstybe ir grožybe tos dorybes 20c
Pamokslai apie suda Diewo " " 15c
Pamokslai ant didžiuju metiniu szwenczių ir didžiosios nedelos " 50c
Pamokslai ir Ganytojaus kalbos " $2.00
Pekla arba amžinas pragaras 75c
Perspejimas apie szwenta tikejima " 10c
Stacijos arba Kalwarija 10c
Szkala pawargelis, siratu ir daugel kitu naudingu žiniu 15c
Tiesos žodžiai apie pamatinius tikejimo dalykus del mokytu ir nemokytu naudingi 35c
Trumpos Katekizmos pagal kuniga Pilkauska 15c
Wadowas in dangu " 40c
Wartai dangaus " 15c
Wadowas applankanczių kanczia Wieszpaties Jezuso Kristuso " 15c

Knygos Maldu.

Aukso Altorius arba Szaltinis dangiszku skarbu apdaryta drutoj skuroje, zabytais krasztais, drucziai apkaustytas ir su kabe " " " $1.50
Apdaryta szagrine " " " $2.00
Minksztame apdare " " " $3.00
Apdaryta baltoj celiulojdoj $3.50
Apdaryta baltuose kau uose $4.00
melyname ir juodame aksome $4.00
Balsas Balandeles arba mažas szaltinelis, smagiausia knygele del wyru ir moteru nesztis in bažnyczia, naudingiausios maldos 85c
Balsas Balandeles apkaustitas " 85c.
Balsas Balandeles apdaryta krisztoly $1.50
Apdaryta baltoj celiulojdoj " $2.50
aksome " $2.00
Balsas Balandeles apdarytas baltuose kauluose $3.00
Garbe Diewui ant augsztybes, skuroje, apkaustyta ir su kabe " $1.50
Senas ir naujas Aukso Altorius, skuroje apkaustytas ir su kebe " $1.50
Senas ir Naujas Aukso Altorius, wokiszkoms litaromis " " " $1.50
Maldu Walnikelis, graži mažyte Maldu Knigele, smagi del wyru nesztis in bažnyczia audekliniuose apdaruose " 40c
Mažas Aukso altorius, mažyte knygele smagiausia del wyru nesztis in bažnyczia, drutame audekliniame apdare " 40c
Ta pati apkalta su blekemis " 45c
Mažas Aukso Altorius audekliniame apdare ir apkaltas su blekemis " " 45c
Mažas aukso altorius gražeme szagrino apdare ..... 50c.
Meno szw. Marijos Panos 30c
(szganingi dumojimai ape šopulius szw. Marijos Panos " 20c
Ražanczius amžinas 5c
Ražanczius amžinas ir su stacijoms " 10c
Ražanczius ir draugyste 10c
Stebuklai Diewo szw. Sakramente " 40c
Tajemnyczios Gywojo Ražanczius 15c
Kanticzkos ..... 75c.
150 psalmu Dowido karaliaus ant paweikslo kanticzku " " 75c

Knygos musu locnos spaustuwes.

Akywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudinglause knygele ant swieto del dasižinojimo isz ko daroesi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi. 30c
Aritmetika. Kniga del iszsimokinimo rokundu 55c
HYGIENA, arba mokslas apie užlaikyma sweikatos. Szita knygele priwaio rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstanczių wisokiu ligu, pataikys užlaikyti ezielybeje sawo sweikatą, palginti sawo amži ir mokes užauginti sweikais ir twirtais sawo walkelius. Preke ..... 35c.
Istorija Suwiešytu Walstiju Sziautines Amerikos. Apraszo kaip Kolumbas atrado Amerika, koki czia tada žmones gyweno koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo waziuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare del szios žemes. O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalinglausiu dalyku del perskaitymo kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenanczziam. Turi puslaplu 364. Preke $1.00
Ta pati drucziai apdaryta ..... $1.25.
Kraštu Skeridyne. Apraszo ana baisu atsitikima, kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, muszė, szaudė ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpeczetijo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima. 15c.
Lementorius Lietuwiszkas su poteriais, katekizmais ir mistranturu. 10c
Mokslas apie Žemia ir Kitus swietus, ju buwy ir pabaigs. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko ji laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli in saulia ir in kitas žwaigždias, kas yra planetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Yra tai naudingiausia knyga ir reikalingiause del perskaitymo ir pasimokinimo kiekwienam žmogui ant szios pasaules gywenanczziam. 75c
Ta pati drucziai apdaryta $1.00
NAUJAUSIS LIETUWISZKAS SAPNINYKAS, surinktas isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszkos sapninyka,—su 310 aiszkiu abrozeliu,—su apraszymu planetu ir paslapeziu kokias senowes žmones wartojo del inspejimo ateities.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus, koki tik žmogui prisapnuoti gali. 50c
Apdarytas 75c
Olitypa, apysaka isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos. 25c
Puiki istorija ape Kantria Alana, kuri per 22 metus walkszczioda mo po swieta, daugybia bedu ir wargu kantrei iszkentejo 20c
Rankwedis Gromatu raszymui. Yra labai naudinga knygele, kuri mokina kaip reik raszytie gromatas in: pažystamus, prietelius, giminias, mylimaisias ir mylimuosius priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augsztai pastatytas ypatas. Paswelkinimai (pawinczewones) ant Nauju Metu, dienoje warduviu, užgimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose. Preke. 50c.
ROBINSONAS KRUZIUS, moraliszka apysaka del jaunumenes. " " 25c

CANDY CATHARTIC
Cascarets
CURE CONSTIPATION
REGULATE THE LIVER
10¢ 25¢ 50¢ ALL DRUGGISTS
ABSOLUTELY GUARANTEED to cure any case of constipation. Cascarets are the Ideal Laxative, never grip or gripe, but cause easy natural results. Sample and booklet free. Ad. STERLING REMEDY CO., Chicago, Montreal, Can., or New York. 217.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota
POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA 1894
DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.
KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.
Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Lietuwiszka Aptieka.
257 Hanover St., Boston, Mass.
Pilna wisokiu aptiekoriszku taworų, czionykszcziu ir užrubežiniu.
Aptiekoje wisada galima rast DAKTARA, kurs duoda ligoniams rodas dykai.
Aptiekoje galima susikalbėt: lenkiszkai, ruskai, lietuwiszkai ir daugelyj kitokiu kalbų.
257 TEMYK GELTONA PARWA MUS APTIEKOS 257

Perkeliau Sawo Offisa
BEN. HATOWSKIS,
isz po nr. 527 S. Canal st.,
po numeriu 132 W. 12th St., arti Canal St.
Dirbu taisau ir parduodu:
LAIKRODŽIUS, LAIKRODELIUS, Lenciugelius, Žiedus, Spilkas, Auskarius ir tt.
Kiekwienas, kuris pas mane pirks taworo už $5.00, gaus prezentą wertės $1.00; kas pirks už $10,00—gaus prezentą wertės $1,50; kas pirks už $15,00—gaus prezentą wertės $2.00; o kas pirks už $25,00—gaus prezentą wertės $3,00. Kiekwienas kas pas mane pirks kad ir už mažiausią prekę, gaus prezentą wertės pirkinio.
Szliubiniai Žiedai pas mane 56 ir 72 prabos nuo $3.00 iki $6,00. Sidabriniai Elgino Laikrodėliai po $7.00. Iszczystyjimas laikrodėlio 50c.; Sprendzina 50c. Stiklai ir Rodyklai mano kostumeriams dykai. Wiską gwaratuoju ant metu.
Kas tik ko reikalaujate, ateikite pas mune, o pirksite wiska pigiau kaip kitur.

Waterburio Mebliu Kompanija
(Waterbury Furniture Co.)
135—169 E. Main St. Prie pats POLI'S TEATRO.
Sweikiname sawo kostumerius szirdingai jiems dekawodami už ju prielankuma pereitame laike, ir jiems musu dekinguma norime iszreikszti ju prigimtoje kalboje. Patyrem Jusu prielankuma ir prieteliszkuma, kada atsilankete pas mus su wisokiais pirkiniais, ko pasitikime ir ant toliaus nuo Jusu užsitarnauti. Mes parduodame sawo taworus už pinigus ir ant bargo, per ka ingijome daugybe kostumeriu ir sawo bizny pastateme ant augsztos papedes.
TEMYKIT:
Kas nedele esti pigus iszpardawimai
Karpetu, Purceliniu Indau, Mebliu, Pecziu ir tt.
Grabai ir kiti wisi Pagrabiniai Daiktai už pigiause preke.
John Mariaty,
Žmoniu Pagrabinikas.
Ant pareikalawimo szaukite mane kožname laike isz District Telefon Ofiso, 5 E. Main St.
Greitas patarnawimas, o prekes pigiausios.

DR. C. B. HAM,
Gydo wyrus, moteris ir waikus.
Jeigu daktarai negalejo pažint sawo ligos, arba jeigu negalejo tawę iszgydyti, tai raszyk tuojaus pas D-rą Ham'ą, o ji duos tau rodą dykai. Jeigu D-ras atrastu, kad tawo liga neiszgydoma, tai pinigus tau sugrąžins ir nereikalauji nieko žudyti. D-ras Ham'as yra teisyngu ir atsakanczių, o ligoniais apiekawojasi—kalpo towas sawo waikais. Žmones, kurie ant tuszczio jieszkojo rodos wisokiu daktaru, kurie kelionika metu iszkentejo ligas ligonbucziuose, lyg per stebuklus tapo iszgydyti per D-rą Ham'ą. Nekalbame tą pasigirdami, bet tiktai sakome tikrą tiesą. Newilkinkit sawo ligos, nes gali stotis neiszgydoma. Tuojaus raszyk prie D-ro Ham'o.
Gydyklu D-ro Ham'o negalimą gauti jokioje aptiekoje, a ne groserneje, a ne karczemoje, ne pas pedlioriu. Kas nori gaut czystas ir sweikas gydyklas, tur stacziai raszyti prie D-ro Hamo. Bonkele gydyklu kasztuoja tik $1.00, szeszios bonkeles $5.00. Iszraszant gydyklas, reik apraszyt sawo ligą ir indet in gromata pininga, arba money orderi, arba czek. Gydyklas ir pamokinimą kaip gydytis iszsiusime atgale paczta. Prisiusk paczting marką ant atsakymo. Adresas toks:
DR. C. B. HAM,
708—709 National Union Building,
TOLEDO, O.

NOTARIJUSZAS. CLAIM ADJUSTER.
F. P. Bradchulis
— UŽSIIM